

Vážení spoluobčania, obyvatelia obce Lisková,

neuplynulo ani tak veľa času od chvíle, čo som Vás oslovil v dotazníku pri tvorbe významného strategického dokumentu „Komunitného plánu rozvoja sociálnych služieb,, a vyzval Vás k spolupráci na jeho tvorbe.

Tento dokument ako výsledok spoločnej práce a úsilia, ktorý sa Vám teraz dostáva do rúk, obsahuje súhrnné informácie o sociálnych službách a ich ďalšom možnom rozvoji v našej obci.

Súčasná sociálna situácia niektorých skupín obyvateľov nie je vyhovujúca. Samospráva je zo zákona povinná poskytovať určité sociálne služby, v norme svojich možností vytvoriť podmienky na zlepšenie sociálnych služieb a odstraňovanie príčin sociálnej nerovnosti v spoločnosti. Dobre fungujúca sociálna sieť je potrebná na to, aby bolo možné zasiahnuť všade tam, kde sa človek z objektívnych dôvodov dostal do neriešiteľných situácií, alebo tam, kde je pomoc spoločnosti žiadúca.

Chcem sa poďakovať všetkým, ktorí sa na vypracovaní tohto plánu bezprostredne podieľali, ale taktiež našim spoluobčanom obce, ktorí tento dokument svojimi pripomienkami a podnetmi pomáhali vytvárať.

Hoci je dokument na svete, sme len na začiatku cesty k jeho realizácii. Bude záležať na každom z nás ako sa nám jeho ciele podarí v budúcnosti dosiahnuť.

*Ing. Jozef Murina
starosta obce*

OBSAH

OBSAH	2
ZOZNAM TABULIEK.....	3
ZOZNAM GRAFOV.....	4
1 ÚVODNÁ ČASŤ	5
1.1 Čo sú sociálne služby	5
1.2 Komunita a komunitné plánovanie	6
1.3 Komunitný rozvoj.....	6
1.4 Prínosy komunitného plánovania sociálnych služieb	7
2 ANALYTICKÁ ČASŤ	9
2.1 Organizácia procesu komunitného plánovania	9
2.1.1 Riadiaca skupina komunitného plánovania v obci Lisková	9
2.1.2 Pracovná skupina.....	9
2.2 Charakteristika komunity obce.....	11
2.3 Rozvojové plány obce	12
2.4 Sociálna oblasť a zdravotníctvo	12
2.5 Analýza poskytovateľov sociálnych služieb v obci Lisková a v priľahlých obciach	13
2.6 Charakteristika záujmových združení pôsobiacich na území obce Lisková.....	16
2.7 Školstvo.....	19
2.8 Nezamestnanosť.....	21
2.9 Demografické údaje obce Lisková	23
2.10 Cieľové skupiny a ich charakteristiky	28
2.11 Analýza potrieb občanov obce.....	28
2.12 SWOT analýza.....	53
3 STRATEGICKÁ ČASŤ.....	54
ZÁVER	57
Prílohy.....	58
Príloha 1_Druhy sociálnej služby	59
Príloha 2 Dotazník	63

ZOZNAM TABULIEK

Tabuľka 1 Zoznam členov riadiacej skupiny	9
Tabuľka 2 Zoznam členov pracovnej skupiny.....	10
Tabuľka 3 Veková štruktúra evidovaných nezamestnaných v roku 2010	21
Tabuľka 4 Vývoj počtu obyvateľov v obci Lisková	23
Tabuľka 5 Povolanie/sociálne postavenie	30
Tabuľka 6 Zapájanie do života obce	33
Tabuľka 7 Druhy sociálnych služieb využívaných respondentmi	34
Tabuľka 8 Problémy v poskytovaní sociálnych služieb.....	41
Tabuľka 9 Miera spokojnosti respondentov s rôznymi aspektmi života v obci	42
Tabuľka 10 Záujem respondentov o vybudovanie infraštruktúry v obci	45
Tabuľka 11 Zlepšenie života seniorov	47
Tabuľka 12 Problémy osôb so zdravotným postihnutím	49
Tabuľka 13 Odstraňovanie bariér zo života občanov so ZP	49

ZOZNAM GRAFOV

Graf 1 Počet detí v základnej škole	20
Graf 2 Vývoj počtu detí v materskej škole.....	20
Graf 3 Vývoj počtu nezamestnaných (r. 2005 - 2011)	22
Graf 4 Vývoj priemerného počtu nezamestnaných a nezamestnaných v hmotnej núdzi	22
Graf 5 Vývoj počtu obyvateľov obce podľa pohlavia r. 2001 – 2010	23
Graf 6 Prehľad pohybu obyvateľstva sťahovaním (r. 2001 - 2010)	24
Graf 7 Počet živonarodených a zomrelých (r. 2001 - 2010) Zdroj:	24
Graf 8 Prehľad o sobášoch a rozvodoch (2001 - 2010)	25
Graf 9 Počet obyvateľov obce Lisková od 0 - 14 rokov	25
Graf 10 Počet obyvateľov v produktívnom veku	26
Graf 11 Počet obyvateľov v poproduktívnom veku	27
Graf 12 Štruktúra obyvateľov podľa veku	27
Graf 13 Pohlavie respondentov.....	29
Graf 14 Vekové zloženie respondentov	29
Graf 15 Vzdelanie respondentov.....	30
Graf 16 Zloženie domácností respondentov	31
Graf 17 Hodnotenie životnej úrovne domácnosti respondentov	32
Graf 18 Dĺžka pobytu respondenta v obci Lisková	32
Graf 19 Zapojenie respondentov do života obce	33
Graf 20 Postavenie užívateľa sociálnych služieb	35
Graf 21 Vyjadrenie spokojnosti respondentov s poskytovaním sociálnych služieb v obci	35
Graf 22 Dostupnosť informácií o poskytovaní sociálnych služieb.....	36
Graf 23 Zdroj získavania informácií o poskytovaných sociálnych službách v obci Lisková	36
Graf 24 Záujem o využívanie sociálnych služieb v blízkej budúcnosti	37
Graf 25 Najzraniteľnejšie skupiny obyvateľov obce Lisková	38
Graf 26 Riešenie situácie v prípade trvalého zdravotného postihnutia člena rodiny.....	38
Graf 27 Potreby rodiny pri starostlivosti o chorého rodinného príslušníka	39
Graf 28 Chýbajúce sociálne služby z pohľadu respondentov.....	40
Graf 29 Záujem respondentov o rozsah poskytovanej sociálnej služby	41
Graf 30 Miera spokojnosti respondentov s rôznymi aspektmi života	44
Graf 31 Forma pomoci, akú by mohli respondenti poskytnúť spoluobčanom v núdzi.....	45
Graf 32 Chýbajúce služby pre rodiny s deťmi.....	46
Graf 33 Postavenie respondenta.....	47
Graf 34 Problémy osôb so zdravotným postihnutím	48
Graf 35 Potreby osôb so ZP k plnohodnotnému životu	50
Graf 36 Chýbajúce sociálne služby pre osoby so ZP.....	50
Graf 37 Druh pomoci potrebnej na zabezpečenie stálej starostlivosti pre osoby so ZP	51
Graf 38 Požiadavky pre všeobecné zlepšenie života občanov so ZP.....	52

1 ÚVODNÁ ČASŤ – ZÁKLADNÉ VYMEDZENIE PROBLEMATIKY

Integračné snahy a transformačné procesy spojené s decentralizáciou štátnej správy a skutočnosť, že Slovenská republika je členskou krajinou EÚ, sa mimo iného prejavujú v sociálnej oblasti. Lisabonská zmluva otvára nové možnosti fungovania spoločnosti nielen na makroúrovni EÚ, ale aj na obecnej a regionálnej úrovni samospráv. Tým sa vytvárajú základy pre otvorenú občiansku spoločnosť v prostredí miest a obcí. Je to nový fenomén uplatňovania – žiť v komunite a pre komunitu, spoločne identifikovať problémy a spoločne prispievať k ich riešeniu. Konkrétnym nástrojom takýchto tendencií je aj **Komunitný plán sociálnych služieb obce Lisková**.

1.1 Čo sú sociálne služby

Komunitné plánovanie je jedna z metód sociálnej práce, pričom sociálne služby sú nástrojom jej realizácie.

Sociálna služba¹ je odborná činnosť, obslužná činnosť alebo ďalšia činnosť (či súbor týchto činností), ktorá je zameraná na :

- ☞ prevenciu vzniku nepriaznivej sociálnej situácie, na jej riešenie alebo zmiernenie v živote občana, rodiny či komunity,
- ☞ zachovanie, obnovu alebo rozvoj schopnosti fyzickej osoby viesť samostatný život, na podporu jej začlenenia do spoločnosti,
- ☞ zabezpečenie nevyhnutných podmienok na uspokojovanie základných životných potrieb občanov,
- ☞ riešenie krízovej sociálnej situácie občana a jeho rodiny,
- ☞ prevenciu sociálneho vylúčenia občana a rodiny.

Forma sociálnej služby :

- ☞ Ambulantná – poskytuje sa občanovi, ktorý za touto službou dochádza alebo je odprevádzaný do miesta poskytovania sociálnej služby (napr. do zariadenia)
- ☞ Terénna – poskytuje sa občanovi v jeho prirodzenom prostredí (napr. doma)
- ☞ Pobytová – súčasťou tejto služby je ubytovanie, pričom môže ísť o týždennú alebo celoročnú pobytovú sociálnu službu.

Z hľadiska úrovne komunity miest a obcí vystupujú sociálne služby, na rozdiel od ostatných nástrojov sociálnej pomoci (napr. sociálnych dávok) ako základný nástroj v systéme sociálnej pomoci a tvoria vecný obsah sociálnej politiky obce. Toto postavenie sociálnych služieb

---

¹ Jednotlivé druhy sociálnych služieb a ich vysvetlenie tak, ako ich definuje zákon sú v prílohe 1 Komunitného plánu sociálnych služieb

vychádza z potrieb a z možností tej – ktorej komunity obce a jej obyvateľov, ktoré sú špecifické a rôznorodé, čo do svojho obsahu i foriem a preto ich rozvoj je riadený z komunitnej úrovne obce.

1.2 Komunita a komunitné plánovanie

Komunita

- ☞ latinské slovo „*communitas*“ – spoločenstvo, pospolitosť, obec, spoločné nažívanie ľudí;
- ☞ komunita je založená aj na princípe spolupatričnosti a solidarity, kde človek rád chodí, považuje ju za svoj druhý domov a chráni ju, má v nej pocit bezpečia;
- ☞ je miestom, kde človek môže získať emocionálnu podporu, ocenenie a praktickú pomoc v každodennom živote.

Komunitné plánovanie

Je to nová metóda sociálnej práce a nástrojom na jej realizáciu sú sociálne služby. Komunitné plánovanie smeruje k vyvolaniu a podporovaniu zmeny v rámci miestneho spoločenstva, rieši sociálne problémy priamo v prostredí, v ktorom ľudia žijú.

Komunitné plánovanie sa vyznačuje koncepčným prístupom k plánovaniu a riadeniu rozvojových procesov v komunite. Potreby a ciele sa generujú „zdola“ od ich budúcich užívateľov, či už priamo alebo prostredníctvom ich záujmových organizácií a združení. Tieto procesy akceptujú miestne špecifiká a potreby danej komunity.

Charakteristické znaky komunitného plánovania sú :

- ☞ partnerstvo a dialóg
- ☞ zapojenie celej komunity do plánovacích procesov
- ☞ hľadanie nových a kreatívnych prístupov
- ☞ informovanosť a medializácia procesov aj výstupov
- ☞ procesy plánovania sú rovnako dôležité ako jeho výstupy
- ☞ spolupráca a koordinácia
- ☞ spoločenský konsenzus komunity

Podstatou celého komunitného plánovania, ktorého výsledkom je komunitný plán ako strategický dokument obce, je možnosť vyjadriť sa a aktívne zapojiť do jeho prípravy nielen dotknuté cieľové skupiny, ale aj širokú verejnosť.

1.3 Komunitný rozvoj

- ☞ ovplyvňovanie miestnej komunity, zvýšenie angažovanosti občanov na miestnej úrovni na riešení problémov a zvýšenie ich možností – v kompetencii pri ich riešení

- ☞ jeden zo spôsobov posilnenia občianskej spoločnosti a to prostredníctvom podpory aktivít, komunit a ich možností v sociálnom rozvoji
- ☞ nie je patent na vytvorenie spravodlivej spoločnosti, je o možnostiach, zdrojoch, participácii, čo je možné urobiť a dosiahnuť na miestnej úrovni
- ☞ presadzuje kolektívne konanie, zvyšovanie moci komunity, učenie sa na problémoch, zapájanie sa do vecí verejných, spolupodieľanie sa na uspokojovaní potrieb komunity

Zákon č. 448/2008 Z. z., § 82

Podmienku tvorby komunitného plánu sociálnych služieb stanovil obciam zákon č. 448/2008 Z.z. o sociálnych službách v znp., v § 82. Obec je povinná utvárať podmienky na podporu komunitného rozvoja v oblasti poskytovania sociálnych služieb, na komunitnú prácu a komunitnú rehabilitáciu, na účel predchádzania, zhoršenia nepriaznivých sociálnych situácií a riešenia miestnych sociálnych problémov.

Účastníci komunitného plánovania

- ☞ **zadávatelia** – Obec, VÚC – tí, ktorí služby platia, zriaďujú, objednávajú, organizujú a zabezpečujú na ne výberové konanie. Obvykle majú spracované plány strategického rozvoja sociálnych služieb.
- ☞ **poskytovatelia** – tí, ktorí službu prevádzkujú, uskutočňujú, dodávajú, poskytujú v štátnych alebo v súkromných zariadeniach klientom alebo doma svojim príbuzným a blízkym - tí, ktorí vytvárajú projekty na zachovanie a rozširovanie svojich zariadení, pracovných miest a služieb,
- ☞ **prijímatelia** - tí, ktorí služby prijímajú alebo sa im poskytujú v súčasnosti, prijímali ich v minulosti alebo im budú poskytnuté v budúcnosti, - tí, ktorí k naplneniu svojich potrieb a predstáv potrebujú pomoc sociálnych služieb. Prijímateľom sa môže stať v priebehu svojho života každý občan.
- ☞ **ostatná verejnosť** – tí, ktorých sa priamo riešená problematika netýka, ale majú právo byť informovaní, prípadne vstupovať do procesu riešenia.

Vzťahy zúčastnených strán sú založené na partnerstve a rovnocennom postavení.

1.4 Prínosy komunitného plánovania sociálnych služieb

- ☞ zapojenie všetkých účastníkov do procesu tvorby a následne realizácia KP
- ☞ posilňovanie partnerskej spolupráce a podieľanie sa na tvorbe sociálnej politiky
- ☞ zvyšovanie a rozvoj informovanosti o sociálnej problematike
- ☞ zviditeľnenie problémov v sociálnej sfére a hľadanie možností riešenia

Proces komunitného plánovania umožňuje, aby sociálne služby zodpovedali zisteným miestnym potrebám a reagovali na lokálnu odlišnosť a tiež združovali súčasné a budúce zdroje

a zefektívni ich využitie. Komunitné plánovanie zvyšuje dostupnosť a kvalitu sociálnych služieb a rozlišuje alebo optimalizuje ich ponuku.

Umožňuje občanom účasť a zapojenie sa do procesu prípravy a uskutočňovania plánu sociálnych služieb v komunite, čím sa zvyšuje ich podiel na rozhodovaní o tom, kým budú zabezpečované, akú budú mať formu a v akej kvalite budú poskytované.

Komunitný plán

Je programový dokument, ktorý sa dotýka všetkých občanov a predstavuje výzvu, čo chceme dosiahnuť. Obsahuje ciele rozvoja, ktoré sú vyjadrením ideálu potreby, hoci v čase jej definovania sú ťažko alebo úplne nerealizovateľné. Komunitný plán sa môže meniť, dopĺňať podľa vývoja situácie v komunite – je to otvorený dokument.

2 ANALYTICKÁ ČASŤ

2.1 Organizácia procesu komunitného plánovania

2.1.1 Riadiaca skupina komunitného plánovania v obci Lisková

Riadiaca skupina bola zostavená v úvode procesu komunitného plánovania vo februári 2011. Tvorili ju zástupcovia zadávateľa sociálnych služieb, členov pracovnej skupiny a externé komunitné konzultantky.

Hlavnými úlohami Riadiacej skupiny boli:

- ☞ koordinácia procesu komunitného plánovania
- ☞ monitorovanie postupu komunitného plánovania
- ☞ pripomienkovanie výstupov/záverov pracovnej skupiny
- ☞ schválenie konečnej verzie komunitného plánu sociálnych služieb.

Pracovné stretnutia Riadiacej skupiny vždy predchádzali stretnutiu pracovnej skupiny – celkove sa zišla 4 x. Takáto organizácia procesu komunitného plánovania umožnila operatívny prenos informácií a pripomienok medzi obidvoma skupinami a zefektívnila celkový proces prípravy komunitného plánu sociálnych služieb. Zoznam členov Riadiacej skupiny je uverejnený nižšie.

Tabuľka 1 Zoznam členov riadiacej skupiny

Členovia riadiacej skupiny	
Ing. Jozef Murina	starosta obce
Mária Macíková	referent sociálnej práce obce
Mgr. Beáta Štrbinová	sociálna pracovníčka
PhDr. Desana Stromková	odborný komunitný konzultant - PSI Liptov o.z.
Ing. Martina Hrušková	odborný komunitný konzultant - PSI Liptov o.z.

2.1.2 Pracovná skupina

Pre technickú prípravu komunitného plánu bola zriadená jedna pracovná skupina, ktorá sa zaoberala obidvoma cieľovými skupinami – seniormi a občanmi so zdravotným postihnutím a skupinou mladých rodín s deťmi. Zloženie pracovnej skupiny bolo prispôbené jej zameraniu a tvorili ju nielen zástupcovia samosprávy ako zadávateľa sociálnych služieb, ale aj zástupcovia poskytovateľa sociálnych služieb a v dôležitej miere aj zástupcovia cieľových skupín. Členmi pracovnej skupiny boli aj zástupcovia PSI Liptov o.z., ktorí externe monitorovali celý proces komunitného plánovania. Tým bol v procese komunitného plánovania zachovaný princíp

partnerstva a rovnosti medzi zúčastnenými, bol vytvorený priestor pre dohodu a rešpektovanie skutočných potrieb cieľových skupín.

Hlavnými úlohami pracovnej skupiny boli:

- ☞ zber informácií z oblasti poskytovania služieb v pôsobnosti obce Lisková
- ☞ monitorovanie potrieb konkrétnych súčasných aj potenciálnych užívateľov – formou dotazníka
- ☞ špecifikácia záujmov cieľových skupín a ich presadzovanie
- ☞ návrh a spracovanie opatrení a aktivít za účelom rozšírenia sociálnych služieb podľa potrieb cieľových skupín
- ☞ predloženie záverov z činnosti Riadiacej skupine.

Pracovná skupina sa celkove zišla 3 x a na konzultácie a práce súvisiace so spracovávaním materiálu boli využité aj prostriedky informačných technológií – prostredníctvom internetu a mailu. Zloženie pracovnej skupiny je uvedené nižšie.

Tabuľka 2 Zoznam členov pracovnej skupiny

Členovia pracovnej skupiny	
Ing. Jozef Murina	starosta obce
Mgr. Lukáš Daňo	člen sociálnej komisie
Veronika Daňová	predseda sociálnej komisie
Elena Demková	člen sociálnej komisie
Elena Lukáčová	Jednota dôchodcov v Liskovej
Mária Macíková	člen sociálnej komisie
Ing. Jozef Mrva	poslanec, za mladých občanov
Jozef Rošteck	Združenie postihnutých civilizačnými chorobami
Mgr. Beáta Štrbinová	sociálna pracovníčka
Ing. Dagmar Švecová	člen sociálnej komisie
PhDr. Desana Stromková	odborný komunitný konzultant - PSI Liptov o.z.
Ing. Martina Hrušková	odborný komunitný konzultant - PSI Liptov o.z.
Mgr. Soňa Kováčiková	člen PSI Liptov o.z.

2.2 Charakteristika komunity obce

Komunitou je možné rozumieť aj územný obvod obce, v ktorom sa občania stotožnili so svojím bývaním, prácou a relaxom. Je to miesto, kde ľudia chcú byť, miesto, kde majú pocit istoty, bezpečia a ochrany, miesto, ktoré im dáva pocit, že sem patria.

Vymedzenie územia, geografická poloha

Obec Lisková sa nachádza v blízkosti mesta Ružomberok, pri železničnej trati Žilina – Košice a vo vzdialenosti cca 1 km od štátnej cesty I/18. Kataster obce ohraničujú katastrálne územia týchto obcí - na severe Valaská Dubová, na východe Lúčky, Turík, Liptovská Teplá, Ivachnová, na juhu Sliače, Liptovská Štiavnica, Štiavnička, na západe Ružomberok, Martinček a Likavka. Mikroregionálne vzťahy sú značné s mestom Ružomberok, obcou Martinček a Liptovská Teplá.

Územie Liskovej je súčasťou Liptovskej kotliny, rozkladajúcej sa od Ružomberka až po Liptovský Hrádok. Je ohraničené hrebeňom Nízkych a Západných Tatier, Chočského pohoria a Fatry. Základné geoeosystémy – rieka Váh, vodná nádrž Liptovská Mara a vegetácia so

zastúpením flóry a fauny určujú ťažiskovú funkciu tohto územia, ktorou je rekreácia a cestovný ruch, založený na rozvoji vidieckej kultúry a spoznávaní prírody. Tým, že Lisková sa nachádza v blízkosti termálnych kúpeľov Bešeňová, kúpeľov Lúčky a pri vodnej nádrži Liptovská Mara, zvyšuje sa predpoklad využitia ubytovacieho potenciálu v obci .

2.3 Rozvojové plány obce

Obec Lisková ako miestna samospráva má v súlade s platnou legislatívou spracované územno-plánovacie dokumenty.

V zmysle stavebného zákona obec v roku 2006 vypracovala **Územný plán obce Lisková**, ktorý je základným nástrojom pre usmerňovanie a riadenie rozvoja obce, jeho investičnej činnosti, koordinácie investorských záujmov v súlade so snahou zachovať rovnováhu medzi prírodným a ľudským potenciálom. Územný plán obce navrhuje riešenia a stanovuje záväzné regulatívy v oblasti bývania, občianskej vybavenosti, cestovného ruchu, poľnohospodárstva, lesného a vodného hospodárstva, školstva, kultúry, telovýchovy a športu, zdravotníctva a sociálnej starostlivosti. Posledne menovaná oblasť má z pohľadu prípravy komunitného plánu sociálnych služieb podstatnú úlohu v tom, že navrhuje riešenie pre zabezpečenie rozvoja sociálnych potrieb občanov.

V súlade s vtedy platným zákonom o podpore regionálneho rozvoja č.503/2001 má obec od roku 2006 vypracovaný **Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce**. Dokument „Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Lisková“ s výhľadom do roku 2015 (PHSR) je strednodobý strategický dokument, ktorý na základe analýzy hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce stanovuje jeho strategické ciele a priority. Je prostriedkom na napĺňanie vízie ďalšieho smerovania rozvoja obce. Programom hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Lisková sa uskutočňuje podpora rozvoja na úrovni miestnej samosprávy s dôrazom na sociálnu, ekonomickú a kultúrnu sféru. Je to program cielených opatrení, navrhnutý pre oživenie sociálneho, ekonomického a kultúrneho rozvoja obce Lisková.

2.4 Sociálna oblasť a zdravotníctvo

Pokračujúci trend rastu podielu seniorov na počte obyvateľov musí byť sprevádzaný podmienkami, ktoré umožnia dôstojnejšie prežitie zvyšku života. Veková skladba obyvateľov si vyžaduje aj špecifické požiadavky na systém zdravotnej starostlivosti.

Obec zmluvne zabezpečuje opatrovateľskú službu pre svojich obyvateľov, hlavne v dôchodkovom veku, prostredníctvom Spišskej katolíckej charity, ktorá chorým občanom poskytuje aj ambulatnú zdravotnú starostlivosť a požičiavanie zdravotných pomôcok. Obec prebudovala školskú jedáleň pri základnej škole s materskou školou, v ktorej poskytuje stravovanie pre dôchodcov.

V obci sa nenachádza zdravotné stredisko. Občanom chýba hlavne ordinácia praktického lekára a zubného lekára. Obyvatelia preto využívajú zdravotnícke služby susedného Ružomberka. Pre deti a dorast ordinuje v obci Lisková detský lekár, a to trikrát v týždni.

2.5 Analýza poskytovateľov sociálnych služieb v obci Lisková a v príľahlých obciach

DOMOV SOCIÁLNYCH SLUŽIEB A ZARIADENIE PRE SENIOROV LIKAVKA

Adresa:	034 95 Likavka 9
Kontakt:	044 / 430 58 26 - riaditeľka, 044 / 430 58 27
E-mail:	ddnadej@vuczilina.sk
Kapacita:	304 miest
Forma pobytu:	celoročný pobyt
Cieľová skupina:	<ul style="list-style-type: none"> ✓ seniori ✓ občania s telesným postihnutím ✓ občania so zmyslovým postihnutím ✓ občania s kombináciou postihnutí
Predmet činnosti:	<ul style="list-style-type: none"> ✓ ubytovanie ✓ stravovanie ✓ ošetrovateľská starostlivosť ✓ záujmová činnosť ✓ kultúrna činnosť ✓ pracovná terapia ✓ rehabilitačná činnosť ✓ výchova ✓ poradenstvo ✓ upratovanie, pranie žehlenie a údržba bielizne a šatstva ✓ úschova cenných vecí ✓ Do zariadenia sa prijíma klient podľa zákona 448/2008 (klienti zaradení do V. a VI. stupňa, prijať je možno aj klientov s nižším stupňom posúdenia, ale doplácať je povinná za nich obec.

TROJLÍSTOK – CENTRUM SOCIÁLNYCH SLUŽIEB RUŽOMBEROK DOMOV SOCIÁLNYCH SLUŽIEB PRE DETI A DOSPELÝCH

Adresa:	Sv. Anny 4, Ružomberok 034 01
Kontakt:	044 / 432 91 81
E-mail:	dssrbk@gmail.com
Kapacita:	45 miest
Forma pobytu:	pobytová – týždenná, ambulantná
Cieľová skupina:	✓ deti a dospelí s mentálnym a kombinovaným postihnutím – FO, ktorá je odkázaná na pomoc inej osoby a jej stupeň odkázanosti je najmenej V. podľa prílohy č. 3, alebo FO, ktorá je nevidiaca alebo prakticky nevidiaca a jej stupeň odkázanosti je najmenej III. podľa prílohy č. 3
Predmet činnosti:	
a) poskytuje:	✓ pomoc pri odkázanosti na pomoc inej FO ✓ sociálne poradenstvo ✓ sociálna rehabilitácia ✓ ošetrovateľská starostlivosť ✓ ubytovanie ✓ stravovanie ✓ upratovanie, pranie, žehlenie a údržba bielizne a šatstva ✓ osobné vybavenie
b) zabezpečuje:	✓ pracovná terapia ✓ záujmová činnosť
c) utvárajú sa	✓ úschovu cenných vecí ✓ ak sa v DSS poskytuje sociálna služba deťom, poskytuje sa im aj výchova

ZARIADENIE PRE SENIOROV A DOMOV SOCIÁLNYCH SLUŽIEB LIPTOVSKÉ SLIAČE

Adresa:	Ul. Záhumnie 220/90, 034 84 Liptovské Sliače - Nižný Sliač
Kontakt:	044/437 21 69
E-mail:	urad@liptovskesliace.sk
Kapacita:	28 osôb + 1 miesto na dobu určitú (respitná starostlivosť)
Forma pobytu:	celoročný pobyt
Cieľová skupina:	seniori
Predmet činnosti:	✓ celodenná starostlivosť, celodenné stravovanie

- ✓ poradenstvo a prevencia
- ✓ zabezpečenie liečebno-zdravotnej starostlivosti
- ✓ rehabilitácia

TROJLÍSTOK – CENTRUM SOCIÁLNYCH SLUŽIEB RUŽOMBEROK REHABILITAČNÉ STREDISKO

Adresa:	Tichá ul. č. 33, Ružomberok
Kontakt:	044 / 432 92 06, 0905/682 671, 0905/428 926
Email:	rehabilitacne.stredisko.rk@gmail.com
Web:	www.liptovskesliace.sk
Kapacita:	11 osôb (8 pobytových)
Forma:	pobytová – týždenná, ambulantná
Cieľová skupina:	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Fyzická osoba, ktorá je odkázaná na pomoc inej fyzickej osoby podľa prílohy č. 3 ✓ Fyzická osoba, ktorá je slabozraká a fyzická osoba, ktorá je nepočujúca, alebo ktorá má ťažkú obojstrannú nedoslýchavosť
Predmet činnosti:	<ul style="list-style-type: none"> ✓ sociálna rehabilitácia ✓ sociálne poradenstvo ✓ pomoc pri odkázanosti na pomoc inej FO ✓ ubytovanie ✓ stravovanie ✓ pranie, upratovanie, žehlenie a údržba bielizne a šatstva

ZARIADENIE OPATROVATEĽSKEJ SLUŽBY „NÁDEJ“

Adresa:	034 73 Liptovská Osada
Kontakt:	044 / 439 64 42
Email:	l.osada@stonline.sk
Kapacita:	15 osôb
Forma pobytu:	celoročný pobyt
Cieľová skupina:	<ul style="list-style-type: none"> ✓ seniori
Predmet činnosti:	<ul style="list-style-type: none"> ✓ poradenstvo a prevencia ✓ ubytovanie ✓ stravovanie ✓ zaopatrenie ✓ záujmová činnosť

2.6 Charakteristika záujmových združení pôsobiacich na území obce Lisková

Jednota dôchodcov

Jednota dôchodcov ako občianske združenie, pomáha ľuďom rozvíjať ich osobnosť, aby nemuseli dožívať za oknami svojich domov hľadiac spoza záclony na ulicu.

Ich rokmi nadobudnuté zručnosti a skúsenosti uplatňujú v aktivitách obce cez projekty. Je to predovšetkým práca s deťmi a mládežou v oblasti :

- ☞ zber liečivých bylín a ich poznávanie,
- ☞ spoznávajú svoj región cez rôzne kultúrne a prírodné pamiatky,
- ☞ zber odpadkov v lese pod názvom „ majme čistý les „ ,
- ☞ pohybom ku zdraviu cez plávanie v termálnych bazénoch akcia „ plávaj žabka „ ,
- ☞ športové hry formou súťaže starí rodičia a ich vnúčatá,
- ☞ kultúrne vyžitie – „ Lýra „ spevácka súťaž dôchodcov v rámci Slovenska,
- ☞ poriadanie zahraničných a tuzemských rekreácií.

Pre členov organizujú rekondično-rehabilitačné pobyty v kúpeľných strediskách, dovolenky pri mori, poznávacie zájazdy a zdravotné prednášky.

Organizácia oslávila v roku 2011 15. výročie jej založenia a má 120 členov.

Zväz postihnutých civilizačnými chorobami

- ☞ Organizácia bola založená v roku 1952 pod názvom Zväz invalidov.
- ☞ Od roku 2000, po reorganizácii vo zväze, sa organizácia pretransformovala a premenovala na základnú organizáciu Zväz postihnutých civilizačnými chorobami-ZPCCH. Organizácia sa riadi pokynmi a stanovami výkonného výboru, ako aj pokynmi okresnej kancelárie ZPCCH v Ružomberku.
- ☞ V rámci činnosti sa dlhodobo starajú o údržbu pomníka padlých a zeleň v jeho okolí a zúčastňujú sa rôznych brigád a podujatí organizovaných obcou.
- ☞ ZPCCH usporadúva kultúrno-spoločenské akcie pre svojich členov a verejnosť.

DOMKA

Domka – Združenie saleziánskej mládeže v Liskovej je dobrovoľné občianske združenie, ktoré združuje mladých ľudí do 30 rokov, a ktoré participuje na medzinárodnom saleziánskom hnutí. Hlavným cieľom združenia je rozvíjanie osobností a ich rast v sebarealizáciu v prospech ostatných. Združenie sa takto snaží podieľať na ich výchove v čestných a statočných občanov a dobrých kresťanov. Zároveň ponúka deťom a mladým hodnotné využitie voľného času.

V Liskovej bola DOMKA založená 31.januára 1997 .

Komunitný plán sociálnych služieb obce Lisková

V školskom roku 2011/12 bude pokračovať celoročná hra ÚSVIT pre deti ZŠ. Okrem pravidelných aktivít sa ročne uskutoční aj cca 25 ďalších podujatí, ktoré spadajú do troch oblastí:

- ☞ duchovno–vzdelávacia (školenie animátorov, koledovanie s deťmi – Dobrá novina)
- ☞ kultúrno-spoločenská (letný tábor, výročná konferencia, Bodka za prázdninami)
- ☞ športová (cyklistický deň, miništrantský futbalový turnaj, turistické výlety)

Činnosť je dokumentovaná v kronike i na webovej stránke. Od roku 2003 vychádza aj časopis Liskovský domkár.

Kontakt adresa : Lisková 35, 034 81 Lisková

email: liskova@domka.sk

web : www.domkaliskova.sk

Slovenský zväz záhradkárov

- ☞ Organizovaná záhradkárská činnosť sa začala v roku 1971, pričom sa zamerala na pestovanie ovocných stromov, kým predtým sa majitelia záhradiek samostatne venovali pestovaniu zemiakov, kapusty a iných plodín.
- ☞ V súčasnej dobe sa organizácia zameriava na verejno- prospešné práce v obci, výsadbou okrasných stromov a drevín v spolupráci s Obecným úradom, stará sa o údržbu ovocnej farskej záhrady a pamätník padlých v II. svetovej vojne.
- ☞ V spolupráci so Základnou školou vznikol krúžok mladých záhradkárov, kde si deti pestujú pozitívny vzťah a lásku k prírode .
- ☞ Každoročne sa organizuje súťaž o najkrajšiu záhradku v obci a tri najkrajšie záhradky sú odmenené vecnými cenami.

Dobrovoľný požiarny zbor obce Lisková

- ☞ Vypomáha pri živelných pohromách, požiaroch, povodniach, veterných a snežných kalamitách a vrtochoch počasia na zabezpečenie ochrany majetku a životov obyvateľov obce Lisková.
- ☞ Reprezentuje obec pri rôznych požiarnych súťažiach, zúčastňujú sa aj na kultúrno – spoločensko – športových podujatiach, kde prezentujú svoju zručnosť pri ukázkach rôznych zásahov.
- ☞ Stará sa o preventívnu protipožiarnu činnosť v obci, čo má za následok nízku požiarovosť a uchránené mnohé hodnoty v našej obci.
- ☞ Vedie detský požiarny krúžok „ Dráčik“ pre chlapcov a dievčatá ZŠ.

Miestny spolok Slovenského Červeného kríža v Liskovej

- ☞ Miestny spolok SČK má svoju históriu už v roku 1937.
- ☞ Organizácia sa počas svojej dlhej činnosti zameriavala na ozdravovanie životného prostredia, bojuje proti úrazovosti, organizuje školenia prvej pomoci pre deti, mládež a širokú verejnosť.
- ☞ V mesiaci október navštevujú chorých a starších občanov v obci ako prejav úcty k starším, organizuje besedy, kde je hosťom obvodná lekárka.
- ☞ V ZŠ vedú krúžok mladých zdravotníkov, učia ich poznávať liečivé bylinky a spoločne ich zbierajú.
- ☞ Zúčastňuje sa na kultúrno- spoločenských podujatiach, kde zabezpečujú zdravotné hliadky.
- ☞ Rozvíja program darcovstva krvi.

Obecný športový klub Lisková

Športovci vždy patrili medzi najpočetnejšie a najaktívnejšie spoločenské organizácie v obci.

☞ *Futbalový oddiel*

Prvým športovým odvetvím, ktoré natrvalo zapustilo korene v našej obci a získalo si srdcia mnohých nadšencov, bol futbal. Futbalový oddiel je náš najväčší súťažný oddiel, ktorý je najviac na očiach verejnosti. Má bohatú históriu a veľa pekných úspechov. V histórii futbalového diania sa vždy venovala veľká pozornosť aj mladej futbalovej generácii. V pravidelných súťažiach štartujú žiacke a dorastenecké družstvá pod vedením kvalifikovaných trénerov.

☞ *Stolnotenisový oddiel*

Súťažný oddiel s bohatou históriou, hráva sa od roku 1950 až po dnes. Majú pekné športové výsledky. Nezabúdajú ani na tých najmladších, venujú sa deťom 2 x do týždňa, kedy trénujú mladších aj starších žiakov a ich počet sa zväčšuje. Okrem pravidelných súťaží sa hráči zúčastňujú aj turnajov.

☞ *Šachový oddiel*

Súťažný oddiel, ktorý má bohatú históriu. Prvým priekopníkom šachovej hry bol Dr. Vavro Šrobár. Tento náš rodák sa významnou mierou zaslúžil o založenie Slovenskej šachovej župy v roku 1924 a od roku 1950 sa šach v Liskovej hrával súťažne. Šach hrajú dospelí, junióri a žiaci a dosahujú významné Elo body, ktoré sú meradlom výkonnostnej úrovne.

Lyžiarsky oddiel

V roku 1988 bolo slávnostné otvorenie lyžiarskeho vleku v obci Turík. Od tých čias lyžiarsky areál v Turíku sa stal vyhľadávaným miestom pre lyžiarov a snowboardistov z Liskovej a širokého okolia. Na ukončenie lyžiarskej sezóny oddiel organizuje preteky pre všetky vekové kategórie.

Volejbalový oddiel

Pravidelná volejbalová činnosť sa začala v roku 1960 v základnej škole, kde žiaci začali hrať volejbal na školskom dvore. Vzniklo družstvo, ktoré hrávalo v okresných a krajských súťažiach. Neskôr hrávali v telocvični, ale súťažný volejbal postupne zanikol. Dnes sa hrá volejbal rekreačne. Členovia sa zúčastňujú rôznych turnajov v letných mesiacoch a tiež organizujú tradične volejbalový turnaj.

Kynologický oddiel

Najmladší oddiel, založený v roku 1997, odkedy sa aktívne zapája do športových a chovateľských akcií. V športovom areáli sa im vytvorili dobré podmienky na realizáciu tohto športu. Dosahujú dobré výsledky a ich snahou je osloviť vo väčšej miere mládež a priblížiť im činnosť klubu ukážkami všestranného výcviku.

Oddiel RTVŠ

Je to nesúťažný oddiel, ktorý svoju históriu začal písať v roku 1977, postupne nadšenie opadlo a táto aktivita zanikla. V roku 1987 sa činnosť oddielu obnovila a postupne sa vyvíjala do dnešnej podoby. Pravidelné cvičenie v telocvični, výlety do prírody, regeneračné pobyty, kúpanie v termálnych vodách, to všetko má pozitívny dopad pre človeka. Ženy plnia hlavnú úlohu pri výchove v rodine a žena, ktorá sama športuje, bude viesť k športovým aktivitám aj svoje deti.

Tenisový oddiel

V koncepcii rozvoja športu bola navrhnutá výstavba tenisových kurtov, a tak vznikol v roku 1997 Obecný tenisový klub. Záujemcovia o tenis môžu využívať tento areál v letných mesiacoch a pre školopovinnú mládež z Liskovej je vstup do areálu voľný. Členovia oddielu sa zúčastňujú turnajov a v mesiaci júl organizujú svoj vlastný turnaj pre všetkých milovníkov tohto športu.

2.7 Školstvo

V obci Lisková funguje Základná škola s materskou školou. Prvé zmienky sa datujú už od 16. storočia, keď v roku 1550 vznikla latinská protestantská škola a neskôr rímskokatolícka farská škola, potom ľudová škola. Po skončení II. svetovej vojny na Slovensku zanikajú cirkevné školy a nastupuje trend poštátnenia všetkých škôl. Pre rozvoj školstva v obci bol dôležitý rok

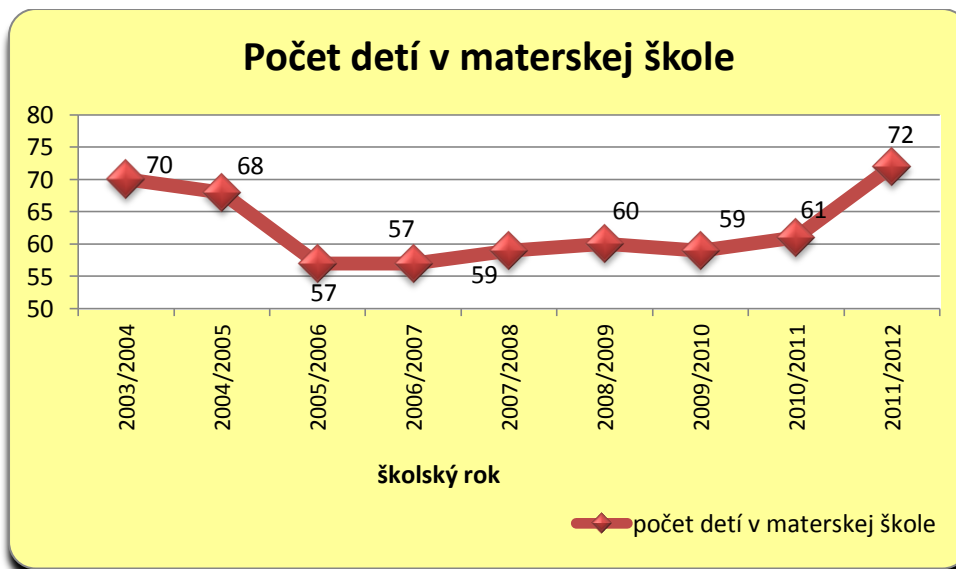
Komunitný plán sociálnych služieb obce Lisková

1952, kedy vznikla plne organizovaná základná škola 1.-8. ročník. Školy sídlili vo farských budovách, v obecných inštitúciách, úradoch. Budova školy, ktorá je využívaná dodnes, bola vybudovaná v roku 1984 a v roku 2010 prešla rozsiahlou rekonštrukciou. <http://zsliskova.edupage.org/about/>

Graf 1 Počet detí v základnej škole

Z grafu 1 možno konštatovať, že počty detí v škole za posledné desaťročie kopírujú demografický vývoj. V porovnaní so školským rokom 2003/2004 má počet detí navštevujúcich základnú školu klesajúcu tendenciu a za obdobie deviatich školských rokov sa znížil o 57 žiakov. V školskom roku 2011/2012 nastúpilo do základnej školy 158 žiakov. Do prvej triedy nastúpilo 17 žiakov, tak ako v minulom školskom roku. V posledných rokoch je ustálený počet žiakov v základnej škole.

Graf 2 Vývoj počtu detí v materskej škole

Komunitný plán sociálnych služieb obce Lisková

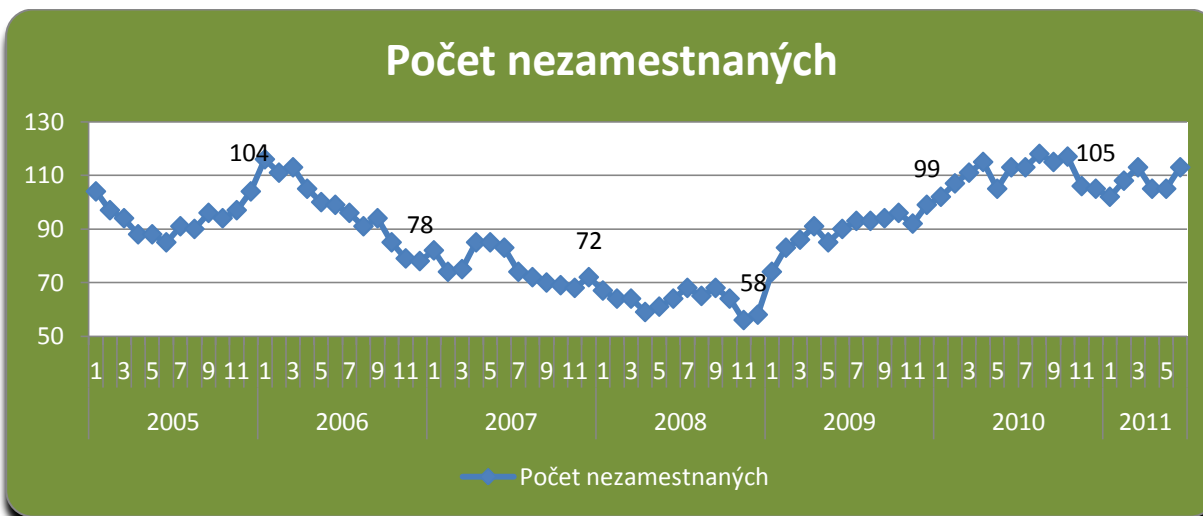
Vývoj počtu detí v materskej škole mal na začiatku sledovaného obdobia klesajúcu tendenciu, keď sa v priebehu troch školských rokov znížil počet detí v materskej škole zo 70 (šk.r. 2003/2004) na 57 v šk. roku 2005/2006, čo je o 13 detí menej. Ale v ďalšom období možno pozorovať postupné zvyšovanie počtu detí, dokonca v tomto školskom roku nastúpilo do materskej školy 72 detí, čo je o dve deti viac ako na začiatku sledovaného obdobia. (Graf 2) V súčasnosti sú požiadavky rodičov na umiestnenie detí do materskej školy vyššie, ako je jej kapacita.

2.8 Nezamestnanosť

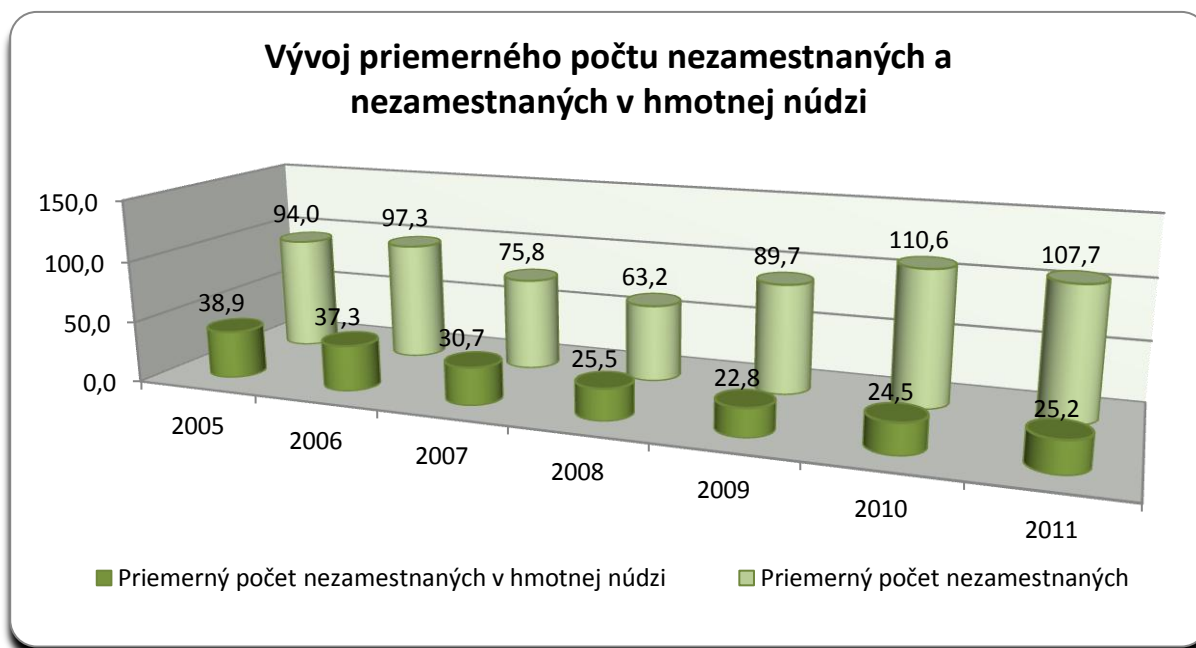
Tabuľka 3 Veková štruktúra evidovaných nezamestnaných v roku 2010

Veková štruktúra evidovaných nezamestnaných v roku 2010															
mesiac	spolu	v tom s vekom													
		15 r.	16 r.	17 r.	18 r.	19 r.	20-24 r.	25-29 r.	30-34 r.	35-39 r.	40-44 r.	45-49 r.	50-54 r.	55-59 r.	60r. a viac
1	102	0	0	0	1	2	15	7	13	17	7	11	12	15	2
2	107	0	0	0	1	1	14	11	13	18	7	12	13	16	1
3	111	0	0	0	1	2	15	10	13	18	8	12	14	17	1
4	115	0	0	0	1	1	19	8	13	18	8	13	13	20	1
5	105	0	0	0	0	1	17	7	11	15	7	13	13	18	3
6	113	0	0	0	0	1	23	8	12	15	7	13	13	18	3
7	113	0	0	0	0	1	21	11	12	13	7	14	12	19	3
8	118	0	0	0	0	2	24	11	12	14	9	11	11	21	3
9	115	0	0	1	0	3	22	11	9	15	9	10	11	20	4
10	117	0	0	2	0	4	18	12	9	16	11	10	10	21	4
11	106	0	0	2	0	4	15	10	7	13	12	12	10	17	4
12	105	0	0	1	2	4	12	14	7	14	12	9	9	18	3

Zdroj: ÚPSVaR

Graf 3 Vývoj počtu nezamestnaných (r. 2005 - 2011) - Zdroj: ÚPSVaR

Graf 4 Vývoj priemerného počtu nezamestnaných a nezamestnaných v hmotnej núdzi - Zdroj: ÚPSVaR

Počet obyvateľov odkázaných na dávky v hmotnej núdzi sa v obci od roku 2005 postupne znižuje, napriek tomu, že krivka priemerného počtu nezamestnaných má od roku 2008 znova stúpajúcu tendenciu (2005 – 94 priemerný počet nezamestnaných; 2008 – 63,2 priemerný počet nezamestnaných; 2010 – 107,7 priemerný počet nezamestnaných.)

2.9 Demografické údaje obce Lisková

Tabuľka 4 Vývoj počtu obyvateľov v obci Lisková

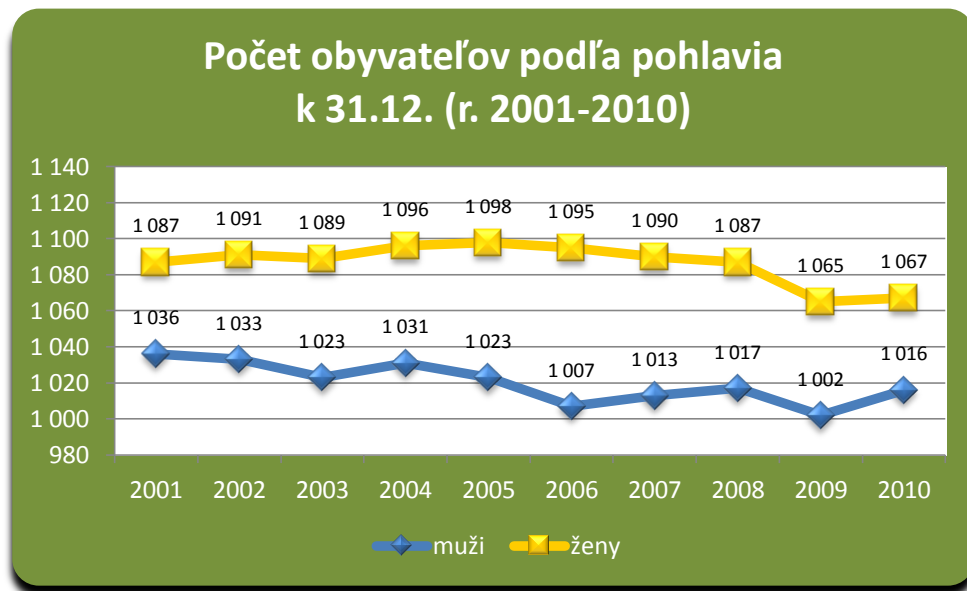
Počet obyvateľov podľa pohlavia k 31.12. (r. 2001-2010)

rok	spolu	muži	ženy
2001	2 123	1 036	1 087
2002	2 124	1 033	1 091
2003	2 112	1 023	1 089
2004	2 127	1 031	1 096
2005	2 121	1 023	1 098
2006	2 102	1 007	1 095
2007	2 103	1 013	1 090
2008	2 104	1 017	1 087
2009	2 067	1 002	1 065
2010	2 083	1 016	1 067

Dolnoliptovská obec Lisková má k 31.8.2011 2094 obyvateľov, z toho 1070 žien a 1024 mužov. Demografický vývoj za posledných 10 rokov je pomerne vyrovnaný, pričom počet obyvateľov má mierne klesajúcu tendenciu. Pomer medzi pohlaviami je dlhodobo v neprospech mužov, žien je v priemere o 51 až 88 viac ako mužov, čo v percentuálnom vyjadrení tvorí priemerne 48% mužov k 52% žien.

Viditeľnejším je tento jav na nižšie uvedenom grafe, ktorý názorne poukazuje na stabilný rozdiel medzi počtom mužov a žien v obci Lisková.

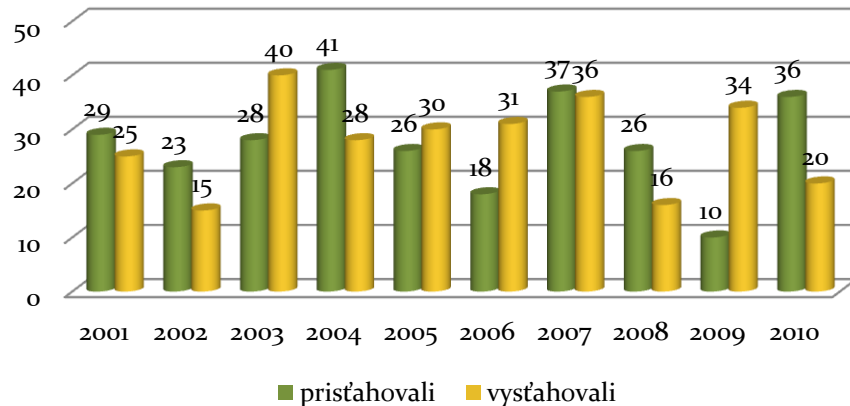
Zdroj: Štatistický úrad Slovenskej republiky, evidencia obyvateľstva obce Lisková

Graf 5 Vývoj počtu obyvateľov obce podľa pohlavia r. 2001 – 2010 - Zdroj: ŠÚ SR, EO obce Lisková

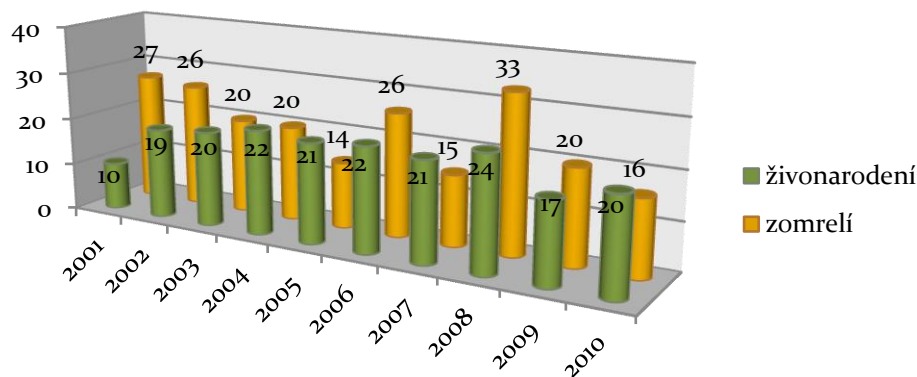
Prehľad pohybu obyvateľstva sťahovaním (r. 2001 - 2010)

Graf 6 Prehľad pohybu obyvateľstva sťahovaním (r. 2001 - 2010) Zdroj: ŠÚ SR

Pomer medzi pristáhovanými a odsťahovanými obyvateľmi je v sledovanom období veľmi vyrovnaný, aj keď v jednotlivých rokoch existujú výkyvy. Za obdobie 10 – tich rokov sa do obce pristáhovalo 274 obyvateľov a odsťahovalo 275. Príčiny odchodu obyvateľov z obce by z pohľadu samosprávy mali byť podnetom pre vytváranie podmienok zvyšovania počtu obyvateľov, napr. zvýšenou bytovou výstavbou, rozširovaním služieb všeobecne, aj zvýšenou ponukou sociálnych služieb. (Graf 6)

Počet živonarodených a zomrelých (2001 - 2010)

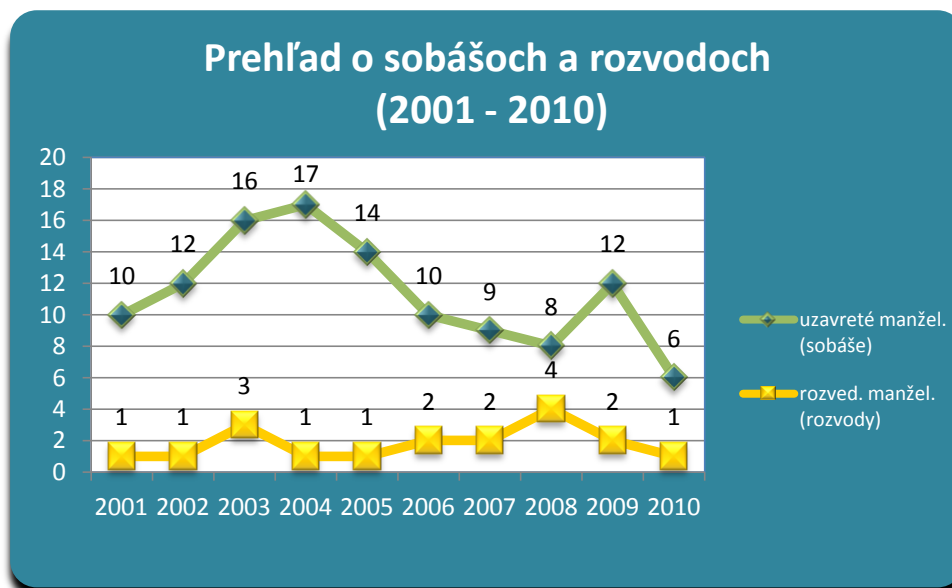

Graf 7 Počet živonarodených a zomrelých (r. 2001 - 2010) Zdroj: ŠÚ SR, EO obce Lisková

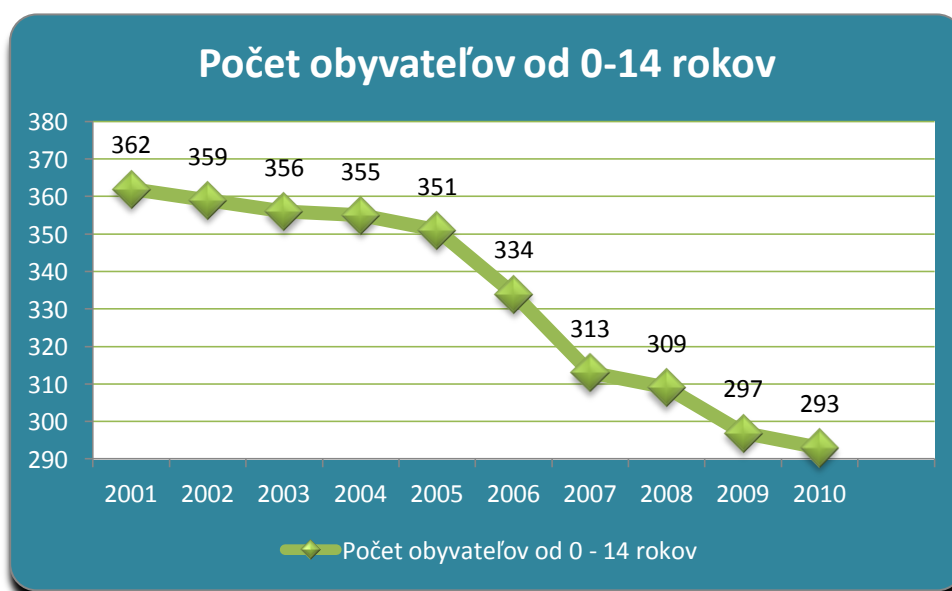

K negatívnemu demografickému vývoju prispieva aj pokles počtu narodených detí, ktorý je v rámci desaťročného sledovaného obdobia celkovo o 21 nižší, ako je počet zomrelých (196 : 217), aj keď v niektorých rokoch bol pomer vyrovnaný. Údaje v grafe 7 sú v priamej úmere k údajom o znižujúcom sa počte uzavretých manželstiev uvádzaných nižšie (Graf 8) .

Graf 8 Prehľad o sobášoch a rozvodoch (2001 - 2010) Zdroj: ŠÚ SR

Prehľad o sobášoch a rozvodoch za posledných 10 rokov hovorí o nízkej rozvodovosti v obci Lisková, napriek tomu sa približne každé 6 manželstvo končí rozvodom. Počet uzavretých sobášov má klesajúcu tendenciu. (Graf 8)

Graf 9 Počet obyvateľov obce Lisková od 0 - 14 rokov - Zdroj: ŠÚ SR

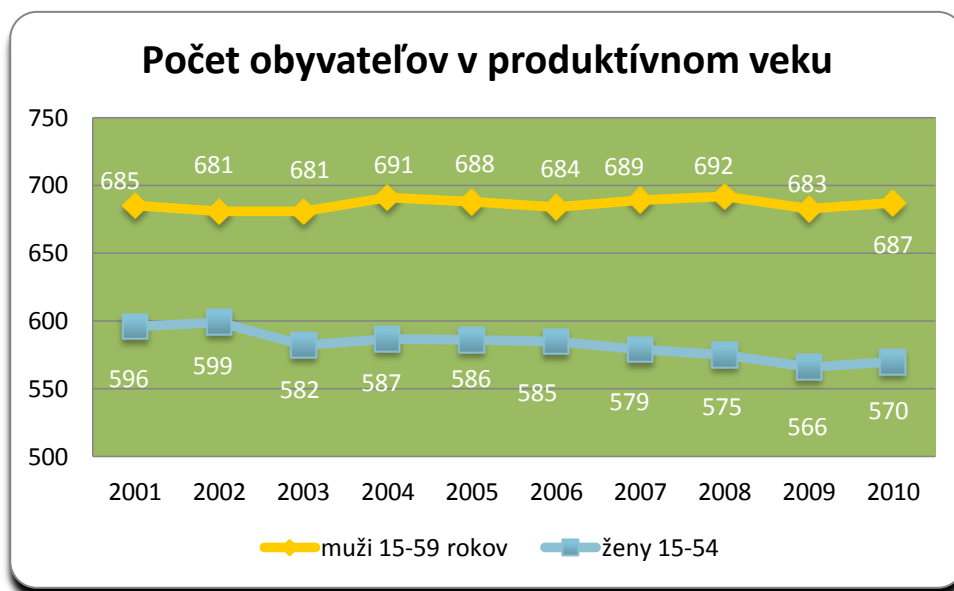

Komunitný plán sociálnych služieb obce Lisková

Údaje v grafe hovoria o pretrvávajúcej tendencii klesania počtu detí vo veku do 14 rokov. Tento stav potvrdzuje celosvetový trend znižovania počtu mnohodetných rodín, uzatvárajú sa manželstvá a zakladajú rodiny s jedným, max. dvoma deťmi. Krivka v grafe 9 jasne poukazuje na sústavné znižovanie počtu tejto vekovej hranice v obci Lisková.

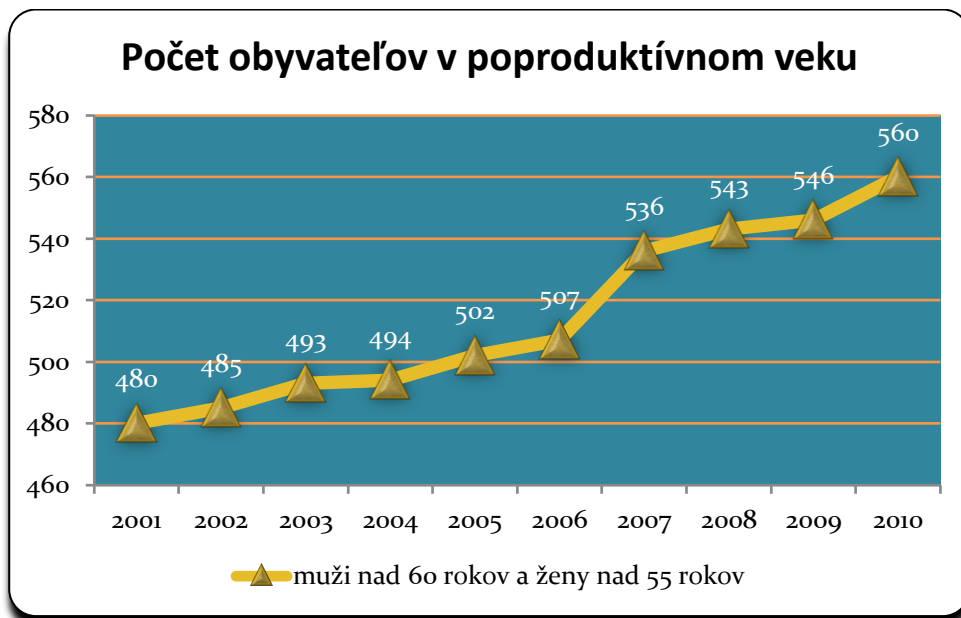
Nakoľko sa jedná aj o celoslovenský problém súvisiaci so starnutím populácie a s tvorbou zdrojov na sociálne zabezpečenie seniorov, je celonárodnou snahou zamedziť tomuto trendu, ktorý ohrozuje systém dôchodkového zabezpečenia v blízkej budúcnosti.

Podpora viacdenných rodín, ktorá by zabránila „vymieraniu“ obce, je vecou ďalších rozhodnutí samosprávnych orgánov.

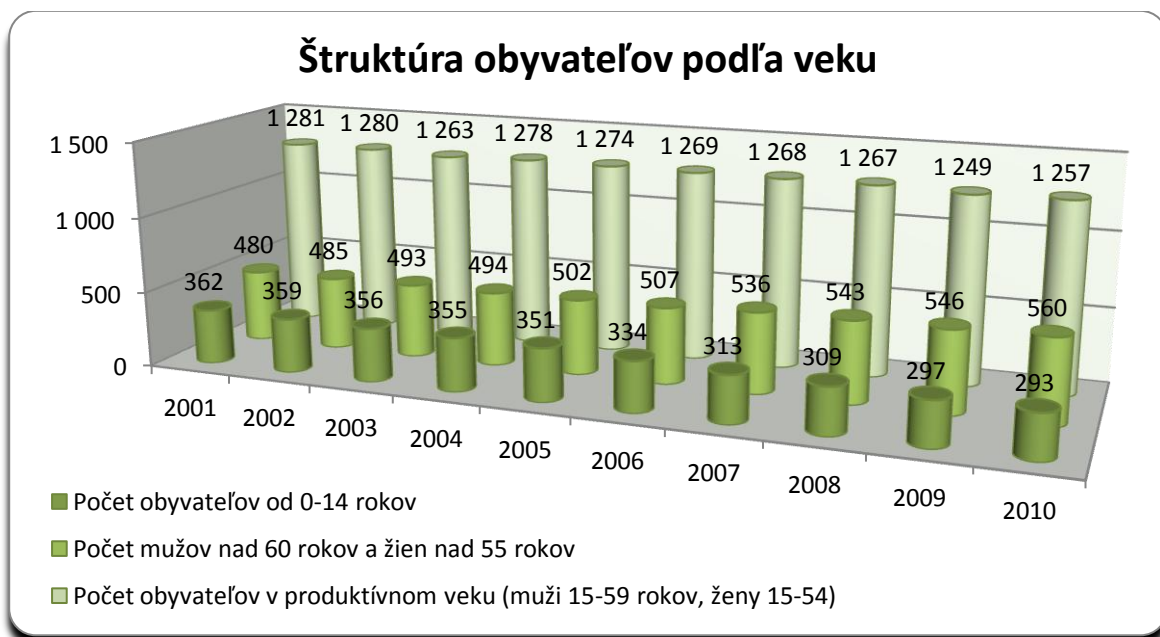
Graf 10 Počet obyvateľov v produktívnom veku - Zdroj: ŠÚ SR

Zaujímavosťou, ktorá je zrejmá z grafu 10, je pomer obyvateľov v produktívnom veku, kde výrazne prevažujú muži nad ženami, napriek tomu, že v celkovej populácii obce je viac žien ako mužov. Ženy v produktívnom veku tvoria od 45% do 46,80% z celkového počtu obyvateľov tejto vekovej kategórie.

Graf 11 Počet obyvateľov v poproduktívnom veku - Zdroj: ŠÚ SR

Grafy uvádzajúce počty obyvateľov rozdelených do kategórií podľa produktivity veku (Graf 9, Graf 10, Graf 11) prehľadne poukazujú na celosvetový demografický vývoj, ktorý sa prejavil aj v miestnych podmienkach Liskovej. Detí do 14 rokov každoročne ubúda (Graf 9) a nárast počtu obyvateľov v seniorskom veku má stúpajúcu tendenciu (Graf 11). Pre samosprávu a komunitné plánovanie sociálnych služieb je to zistenie, ktoré ukazuje nastavenie ponuky sociálnych služieb podľa potrieb cieľových skupín.

Graf 12 Štruktúra obyvateľov podľa veku - Zdroj: ŠÚ SR

Prehľadný graf štruktúry obyvateľstva poukazuje (Graf 12) na skutočnosť, že obyvateľov v produktívnom veku je približne 60% a ostatné dve vekové kategórie spolu tvoria zvyšných 40%. Z grafu je tiež viditeľná tendencia zvyšovania počtu obyvateľov v poproduktívnom veku a klesajúci počet detí do 14 rokov.

2.10 Cieľové skupiny a ich charakteristiky

Všetky strategické dokumenty poukazujú na najvýraznejšie problémy v sociálnej oblasti, a tými sú starnutie populácie a postavenie seniorov, postavenie občanov so zdravotným postihnutím, rodín s malými deťmi, či neúplných rodín a nezamestnaných.

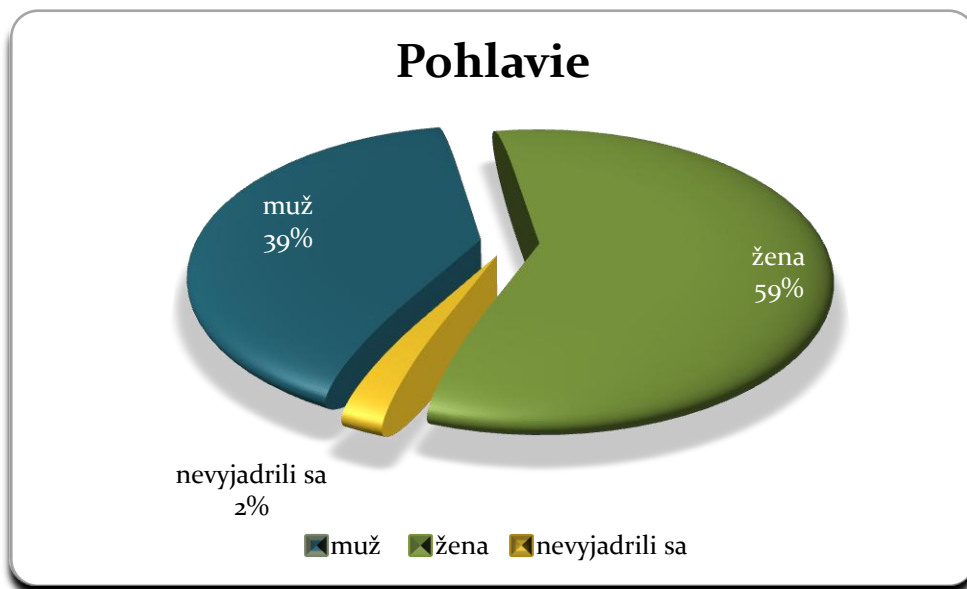
Seniori a občania so zdravotným postihnutím

„Seniori“ boli určení pre skupinu komunitného plánovania vzhľadom k celkovému demografickému vývoju spoločnosti, obec Lisková nevynímajúc. Všeobecne je dané, že ľudstvo starne, zvyšuje sa vekový priemer obyvateľstva a problémy s tým súvisiace budú postupne nútené riešiť všetky zodpovedné orgány vrátane samosprávnych. Táto skupina je spojená aj so skupinou občanov so zdravotným postihnutím, nakoľko zdravotné problémy seniorov sú väčšie ako u inej časti obyvateľstva. Je pravdou, že zdravotné problémy majú dnes už aj mladí ľudia. Zvyšuje sa počet občanov so zdravotným postihnutím, či už z dôvodu úrazov a dedičných chorôb, alebo z dôvodu tzv. civilizačných chorôb, ktoré majú v mnohých prípadoch za následok práve určitý druh zdravotného postihnutia.

Mladé rodiny s deťmi – v obci je v súčasnosti 134 rodín, ktoré majú deti do 15 rokov. Tieto rodiny bývajú väčšinou samostatne vo svojich bytoch v rodinných domoch. Aby mladé rodiny neodchádzali z obce za samostatným bývaním, je potrebné pripraviť možnosti na individuálnu výstavbu rodinných domov a bytov.

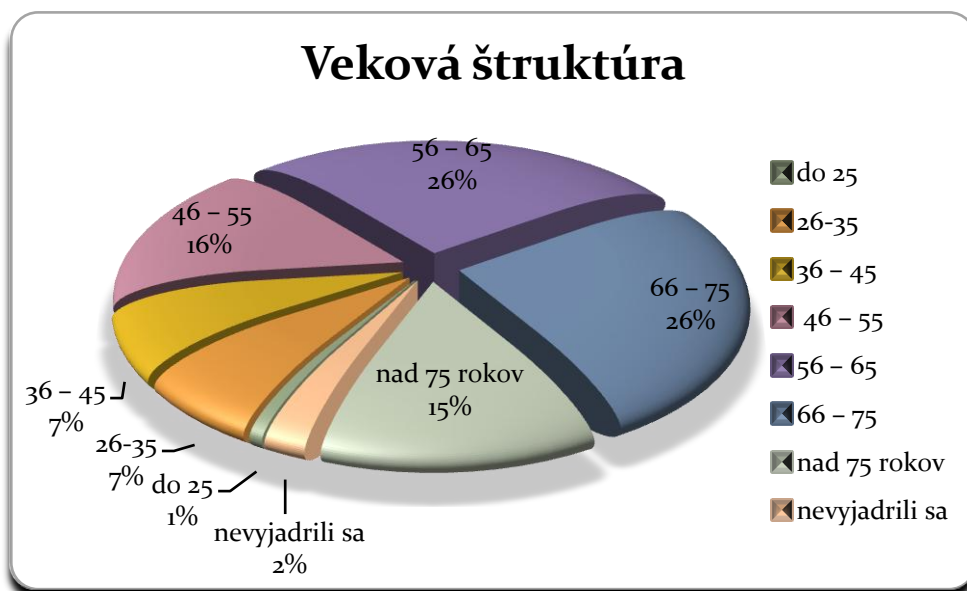
2.11 Analýza potrieb občanov obce

Súčasťou analytickej časti komunitného plánu sociálnych služieb sú aj výsledky dotazníkového prieskumu realizovaného v obci Lisková. Dotazník v celkovom počte 520 kusov, obsahujúci 32 otázok bol distribuovaný do jednotlivých domácností obce prostredníctvom pracovníkov obecného úradu a dobrovoľníkov. Na obecný úrad bolo odovzdaných 128 vyplnených dotazníkov.

Graf 13 Pohlavie respondentov

Z celkového počtu 128 respondentov boli vo vyššej miere zastúpené ženy, ktorých bolo 59%, mužov odpovedalo 39%. K otázke pohlavia sa nevyjadrili traja opýtaní, čo predstavuje 2% z celkového počtu respondentov. (Graf 13)

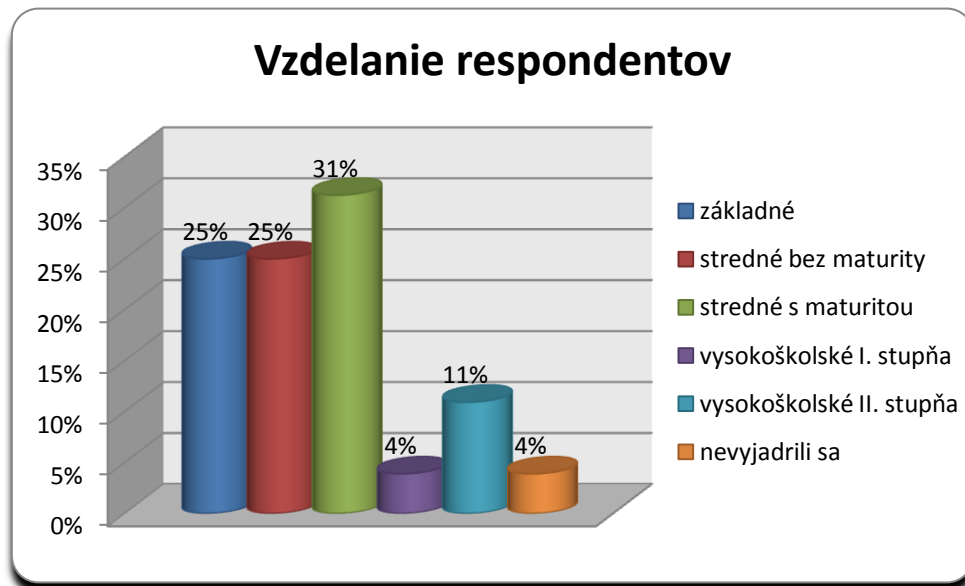

Graf 14 Vekové zloženie respondentov

Vekové zloženie respondentov bolo variabilné. Najviac opýtaných sme zaznamenali vo veku od 56 do 65 rokov – 26% a vo veku od 66 do 75 rokov – 26%. V rozmedzí od 46 do 55 to bolo 16% a nad 75 rokov – 15% respondentov. Menej boli zastúpené osoby mladšie ako 45 rokov. Vo veku do 25 rokov sa prieskumu zúčastnilo len 1% obyvateľov, v rozmedzí od 26 do 35

rokov to bolo 7% a od 36 do 45 tiež 7% opýtaných. Rovnako ako pri otázke pohlavia sa k veku nevyjadrili 2% respondentov. (Graf 14)

Graf 15 Vzdelanie respondentov

Najviac respondentov – 31% dosiahlo stredné vzdelanie s maturitou, u 25% opýtaných sme zaznamenali stredné vzdelanie bez maturity a rovnako 25% respondentov dosiahlo základné vzdelanie. Vysokoškolsky vzdelaných ľudí odpovedalo 15%, z toho 4% dosiahli vysokoškolské vzdelanie I. stupňa a ostatní ukončil II. stupeň. K otázke sa nevyjadrili 4% respondentov. (Graf 15)

Tabuľka 5 Povolanie/sociálne postavenie

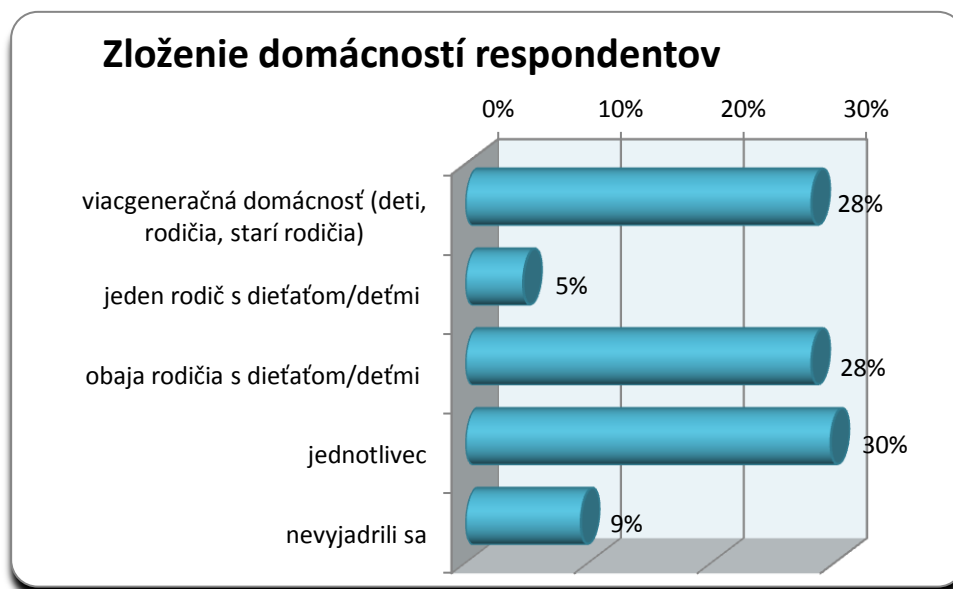
Povolanie sociálne postavenie	Pohlavie	
	Muž	Žena
zamestnanec	8%	16%
podnikateľ/SZČO	1%	2%
nezamestnaný	2%	6%
občan v hmotnej núdzi	0%	2%
dôchodca	22%	31%
invalidný dôchodca/občan so ZP	7%	5%
študent	0%	1%
materský/ rodičovský príspevok	0%	2%
osamelý rodič	0%	3%
opatovanie člena rodiny	1%	5%
občan po výkone trestu	0%	0%
občan bez prístrešia / bezdomovec	0%	0%

Komunitný plán sociálnych služieb obce Lisková

mladý dospelý po náhradnej starostlivosti	0%	0%
závislý	0%	0%
obeť domáceho násillia	0%	0%
príbuzný osoby s poskyt. soc. službou	0%	1%
člen rodiny v nepriaznivej soc. situácii	1%	3%
občan bez sociálneho problému	5%	9%
iné	0%	1%
nevyjadrili sa	0%	0%

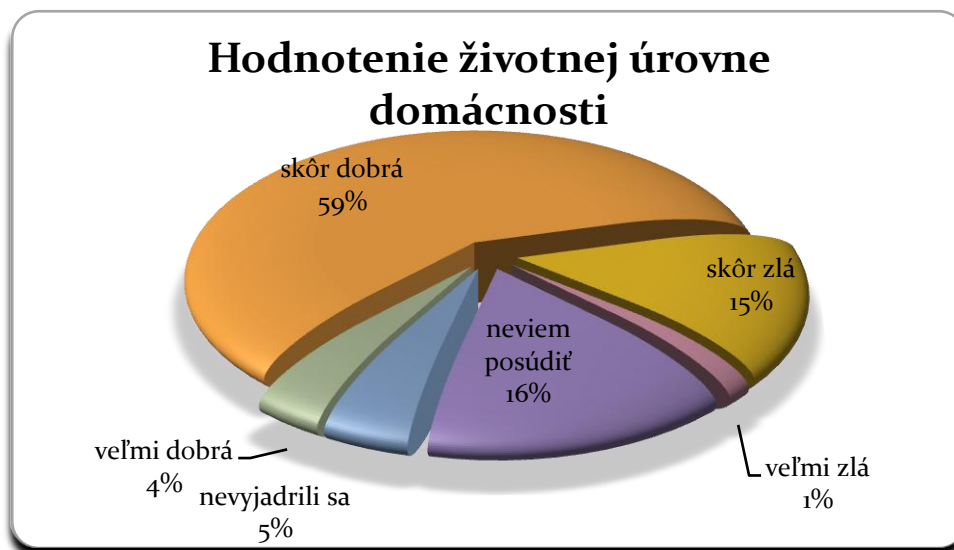
Sociálne postavenie a povolanie respondentov (Tabuľka 5) do značnej miery ovplyvňuje ich pohľad na sociálne problémy, a s tým súvisiace potreby. Väčšinu opýtaných tvorili dôchodcovia v počte 53%, z čoho 22% boli muži a 31% ženy. Za nimi boli zastúpení zamestnaní ľudia - 23%, z toho zamestnané ženy tvorili 16% a muži 8%. Ako pozitívum by sa dalo označiť, že 17 ľudí z celkového počtu respondentov (14%) sa považuje za občanov bez sociálneho problému. Z toho žien bolo 9% a mužov 5%. Ako invalidní dôchodcovia, resp. osoby so zdravotným postihnutím boli zaznamenaní 15 respondenti (12%). Ženy mali v tejto skupine 5% zastúpenie a muži 7% zastúpenie. Nezamestnaných respondentov bolo 11, t.j 8% z celkového počtu, z toho 6% žien a 2% mužov. Tých, čo opatrujú člena rodiny bolo 7 (5,5%) a 5-ti respondenti označili, že sú členmi rodiny, ktorá sa ocitla v nepriaznivej životnej situácii. Osamelými rodičmi boli 4 ženy, samostatne zárobkovo činnými osobami boli 3 osoby a rovnako v počte 3 boli ženy na materskej, resp. rodičovskej dovolenke. Dve ženy z celkového počtu opýtaných sú v hmotnej núdzi a prieskumu sa zúčastnil jeden študent a jeden príbuzný osoby, ktorej je poskytovaná sociálna služba.

Graf 16 Zloženie domácností respondentov

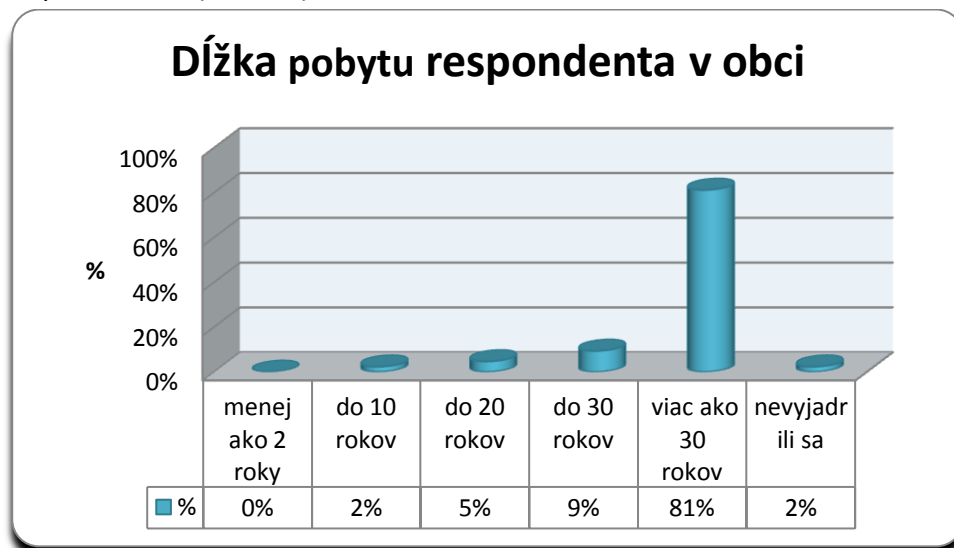

Prevažnú časť respondentov tvorili jednotlivci – 30%, potom rodiny zložené z obidvoch rodičov s dieťaťom/deťmi a občania žijúci vo viacgeneračných domácnostiach – po 28%. Rodičia samoživitelia s dieťaťom/deťmi tvorili 5% výskumnej vzorky. K danej otázke sa nevyjadrilo 9% respondentov. (Graf 16)

Graf 17 Hodnotenie životnej úrovne domácnosti respondentov

Ako sme už spomínali, sociálne postavenie respondentov, ich pohľad na problémy a s tým súvisiace potreby, má vplyv na hodnotenie životnej úrovne. Za skôr dobrú pokladá svoju životnú úroveň 59% respondentov. Naopak za skôr zlú ju pokladá 15% opýtaných. Veľmi dobre si nažívajú 4% respondentov, naopak veľmi zle hodnotí svoju životnú úroveň 1% opýtaných. Nevyjadrilo sa 5% respondentov a posúdiť kvalitu svojho života nevedelo 16% občanov zúčastnených prieskumu. (Graf 17)

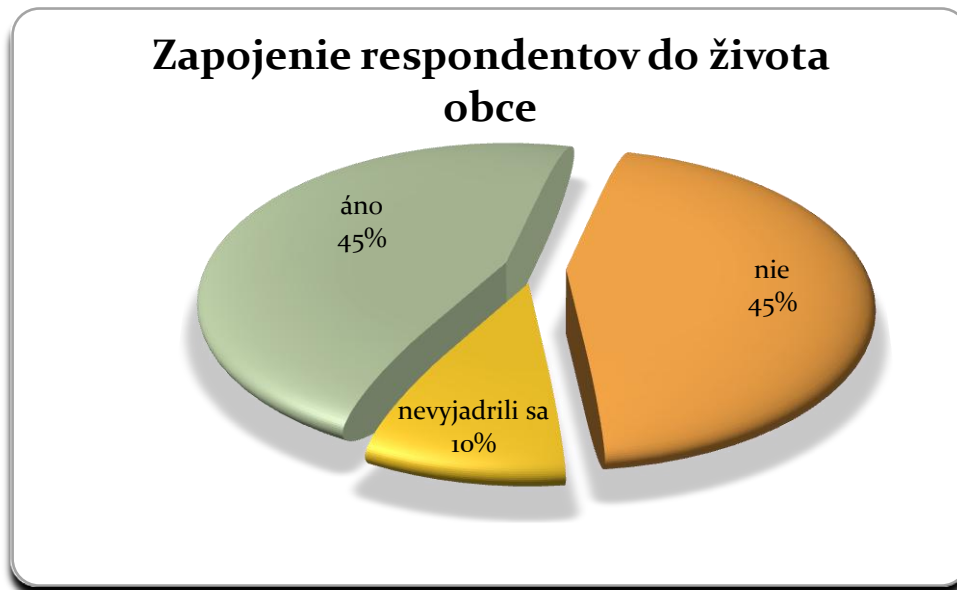

Graf 18 Dĺžka pobytu respondenta v obci Lisková

Najviac respondentov – 81% žije v obci viac ako 30 rokov, do 30 rokov žije v obci 9%, do 20 rokov 5% a do 10 rokov žijú v obci 2% opýtaných. K dĺžke pobytu v obci sa nevyjadrili 2% respondentov. (Graf 18)

Graf 19 Zapojenie respondentov do života obce

Účasť na živote v obci, jej aktivitách, podporuje súdržnosť jej obyvateľov a môže prispievať k skvalitneniu ich života. Do života obce sa zapája 45% respondentov a rovnako 45% sa do organizovaných aktivít nezapája. K otázke sa nevyjadrilo 10% opýtaných. (Graf 19)

Respondenti, ktorí uviedli, že sa aktívne zapájajú do života obce, uvádzali nasledovné spôsoby účasti:

Tabuľka 6 Zapájanie do života obce

Forma zapojenia sa do života obce	Počet respondentov
aktívna práca v organizáciách	20
účasť na podujatiach	7
brigády	10
práca v komisiách	2
pripomienkami k činnosti v obci	2

Tabuľka 7 Druhy sociálnych služieb využívaných respondentmi

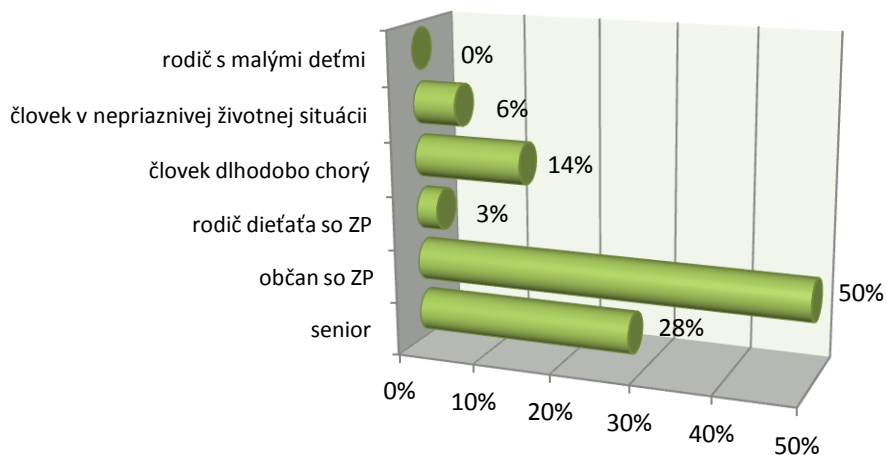
Druhy sociálnych služieb využívaných respondentmi

opatrovateľská služba	6,3%
prepravná služba	3,1%
služba asistenta	1,6%
denný stacionár pre dospelých	0,0%
denný stacionár pre deti so ZP	0,0%
domov sociálnych služieb	0,0%
zariadenie pre seniorov	3,1%
zariadenie opatrovateľskej služby	0,8%
sociálno-právne poradenstvo	0,0%
nevyžívam	75,0%
iné	0,0%
nevyjadrili sa	10,2%
spolu	100,0%

Sociálne služby poskytované obcou bývajú do veľkej miery ovplyvnené finančnými možnosťami obecného rozpočtu. Medzi sociálne služby patrí opatrovateľská, prepravná služba, služba sociálneho asistenta, denné stacionáre, domovy sociálnych služieb, zariadenia pre seniorov, zariadenia opatrovateľskej služby a sociálne poradenstvo. Občania zúčastnení prieskumu vo veľkej miere žiadne sociálne služby nevyužívajú, uviedlo tak až 75% respondentov. Najčastejšie využívanou službou je opatrovateľská, ktorú uviedlo 6% opýtaných. Prepravnú službu využívajú 3% občanov, rovnako 3% využíva zariadenie pre seniorov a službu asistenta 2% opýtaných. Zariadenie opatrovateľskej služby využíva jeden respondent, čo tvorí takmer 1% z celkového počtu opýtaných. K otázke sa nevyjadrilo 10% osôb zúčastnených na prieskume. (Tabuľka 7)

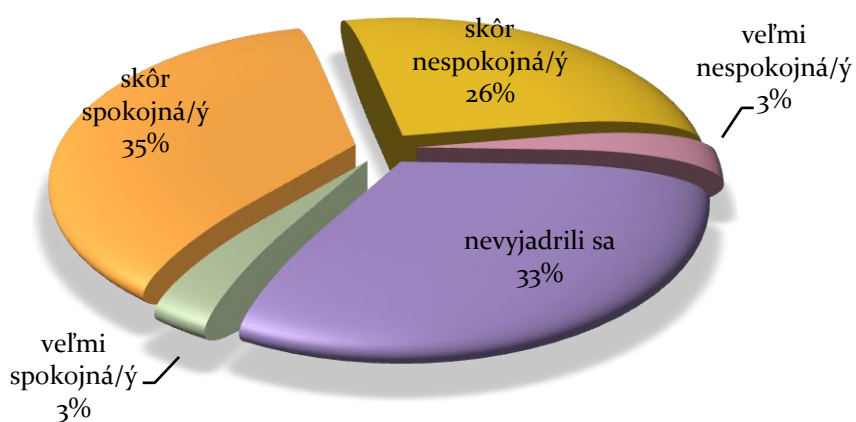
Postavenie užívateľa sociálnych služieb

Graf 20 Postavenie užívateľa sociálnych služieb

Sociálne služby sú zamerané na odstraňovanie, resp. zmiernenie dopadov nepriaznivého zdravotného stavu, či životnej situácie. Občania môžu využívať sociálne služby pre uspokojenie vlastných potrieb, či naplnenie potrieb svojho blízkeho, či už s nepriaznivým zdravotným stavom alebo znevýhodneného z pohľadu veku. Postavenie užívateľa sociálnych služieb uviedlo 36 respondentov. Užívajú ich najmä občania so zdravotným postihnutím, čo predstavuje 50% z tých, ktorí na túto otázku odpovedali, ďalej seniori, t.j. 28% a osoby dlhodobo choré – 14%. Sociálne služby využíva aj 6% ľudí v nepriaznivej životnej situácii a 3% tvorili rodičia, ktorí sa starajú o dieťa so zdravotným postihnutím. (Graf 20)

Vyjadrenie spokojnosti s poskytovaním soc. služieb v obci

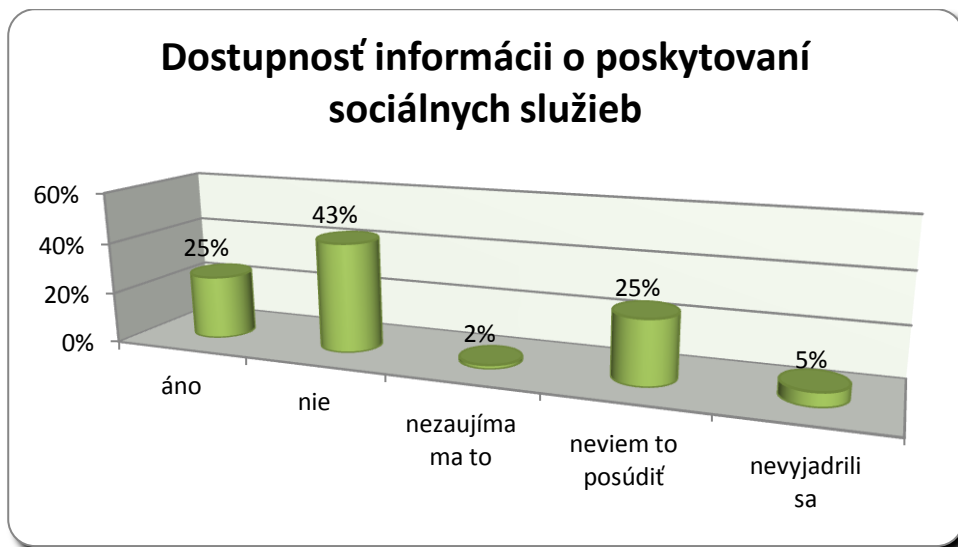

Graf 21 Vyjadrenie spokojnosti respondentov s poskytovaním sociálnych služieb v obci

Komunitný plán sociálnych služieb obce Lisková

Mieru spokojnosti s poskytovaním sociálnych služieb vyjadrovali aj občania, ktorí tieto služby nevyužívajú. Skôr spokojných je 35% z celkového počtu respondentov, naopak skôr nespokojných je 26% z nich. Veľmi spokojné sú 3% a veľmi nespokojné rovnako 3% občanov zúčastnených na prieskume. Možnosť vyjadriť sa nevyužilo 33% opýtaných. (Graf 21)

Graf 22 Dostupnosť informácií o poskytovaní sociálnych služieb

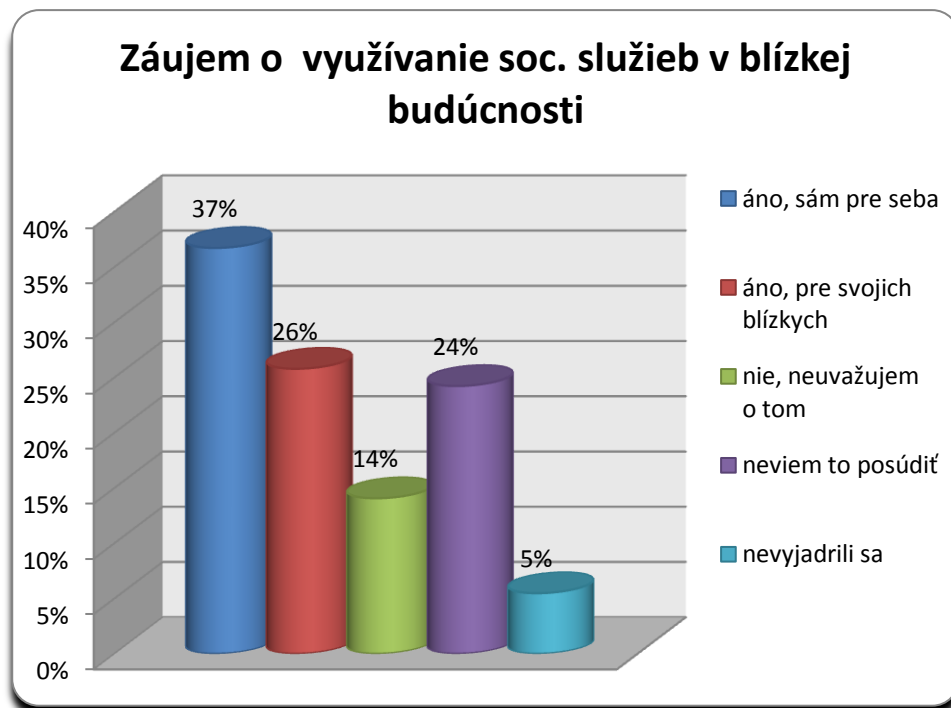
Predpokladom využívania sociálnych služieb, ako foriem pomoci v nepriaznivej životnej situácii, je vedomie občanov o ich existencii a možnostiach pomoci. Nedostatočne informovaných v tejto oblasti sa cíti byť 43% respondentov, 25% pokladá dostupnosť informácií za dostatočnú a rovnaké percento to nevedelo posúdiť. Nezaujíma to 2% opýtaných a k otázke sa nevyjadrilo 5% respondentov. (Graf 22)

Graf 23 Zdroj získavania informácií o poskytovaných sociálnych službách v obci Lisková

Ako najčastejší zdroj informácií uvádzali respondenti informácie od pracovníkov obecného úradu – 28 opýtaných. Od rodiny a známych dostalo informácie 18 opýtaných, 4 sa informovali v organizáciách poskytujúcich sociálne služby a rovnaký počet sa o možnostiach pomoci dozvedelo v kostole. Lekár informoval 3 občanov, 2 získali informácie z letákov a 2 z webovej stránky obce. Iný zdroj informácií uviedol jeden respondent. Na otázku odpovedalo 62 respondentov z celkového počtu 128. (Graf 23)

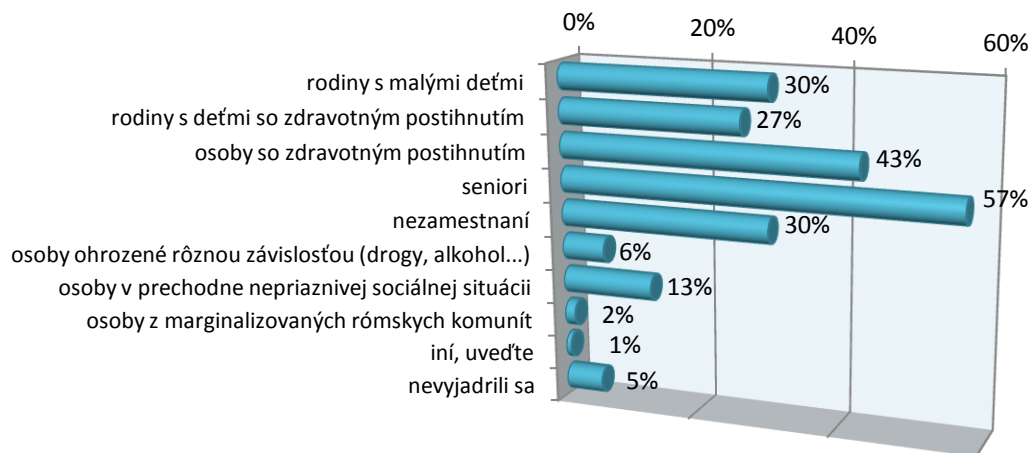

Graf 24 Záujem o využívanie sociálnych služieb v blízkej budúcnosti

Pri otázke záujmu o využitie sociálnych služieb v blízkej budúcnosti uvádzali respondenti aj viacero odpovedí. Využitie sociálnej služby pre svoje potreby predstavovalo 37% odpovedí. Pre potreby blízkych to bolo 26% odpovedí. Nezáujem o sociálne služby sme zaznamenali u 14% odpovedí a túto možnosť nevedelo posúdiť 24%. K otázke sa nevyjadrilo 5% respondentov. (Graf 24)

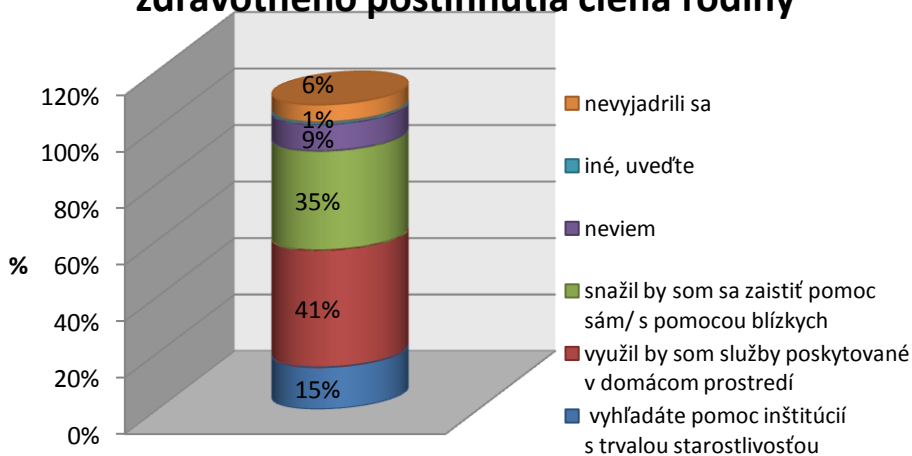
Najzraniteľnejšie skupiny obyvateľov obce

Graf 25 Najzraniteľnejšie skupiny obyvateľov obce Lisková

Ako najzraniteľnejšou skupinou obyvateľov obce boli označovaní seniori – 57% zo všetkých odpovedí, ďalej osoby so zdravotným postihnutím – 43%, rodiny s malými deťmi a nezamestnaní občania – po 30%. Za nimi sú za zraniteľnú skupinu pokladané rodiny, ktoré sa starajú o deti so zdravotným postihnutím – 27%. V menšej miere boli označované osoby v prechodne nepriaznivej sociálnej situácii – 13% a osoby ohrozené závislosťami – 6%. Marginalizované rómske komunity boli označené za zraniteľnú skupinu v 2%, jeden občan uviedol inú možnosť. K otázke sa nevyjadrilo 5% opýtaných. (Graf 25)

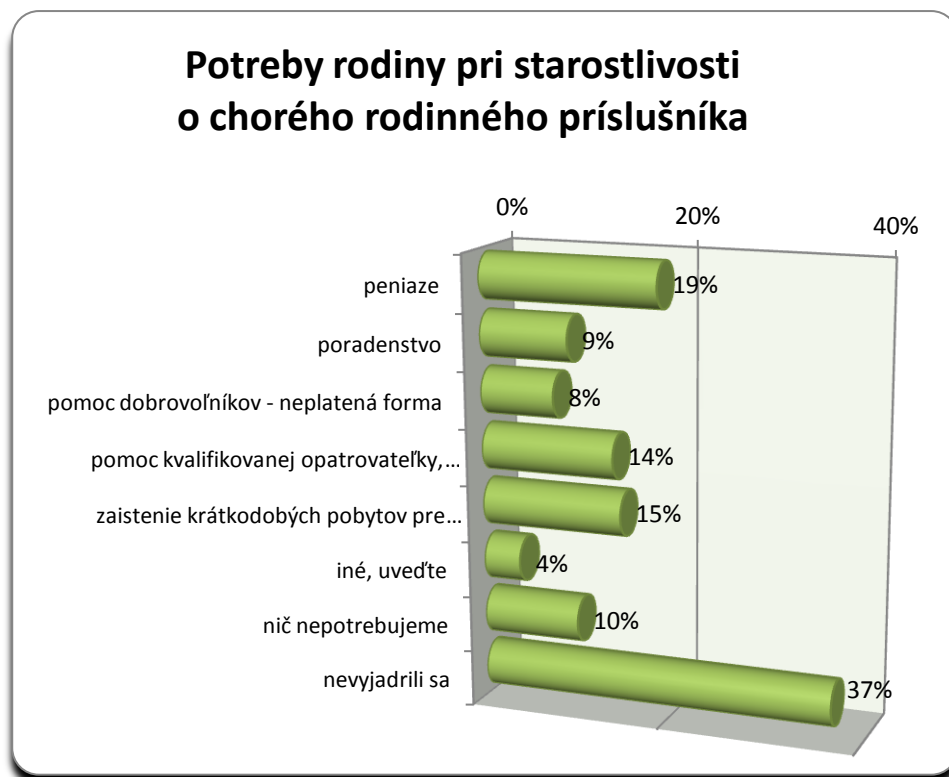
Riešenie situácie v prípade trvalého zdravotného postihnutia člena rodiny

Graf 26 Riešenie situácie v prípade trvalého zdravotného postihnutia člena rodiny

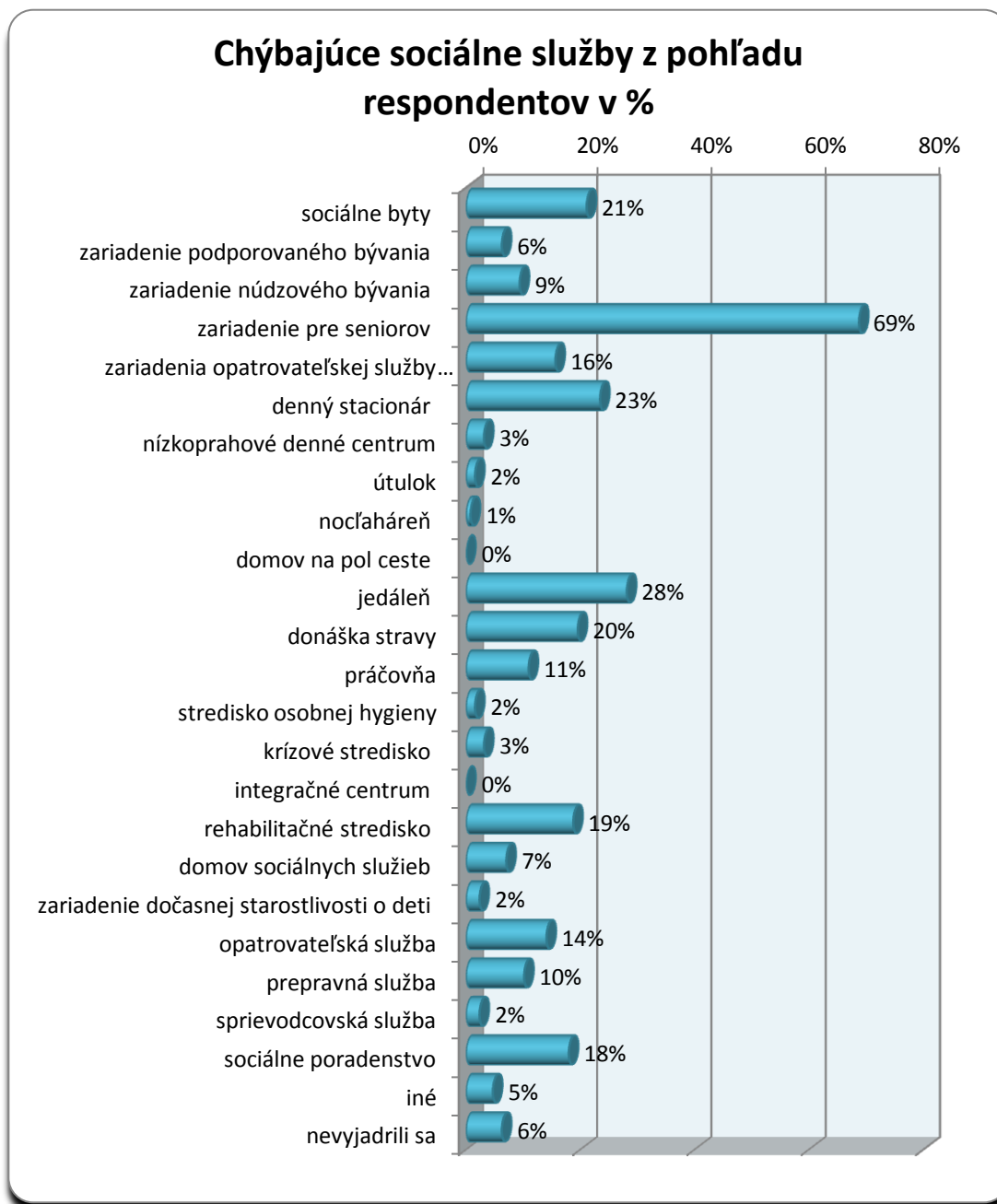

V prípade zdravotného postihnutia člena rodiny existujú rôzne formy pomoci. Môže ísť o pomoc v domácom prostredí občana, či v inštitúciách, ktoré zabezpečujú odbornú pomoc pre osoby s rôznymi druhmi zdravotného postihnutia. Respondenti by najčastejšie v takejto situácii využili opatrovateľskú službu, či asistenta v domácom prostredí - 41% alebo by sa snažili o príbuzenskú svojpomoc – 35%. Služby inštitúcií s trvalou starostlivosťou o osoby so zdravotným postihnutím by boli využívané v 15%. Nevedelo to posúdiť 9% opýtaných, 6% sa nevyjadrilo a 1% uviedlo inú možnosť. (Graf 26)

Graf 27 Potreby rodiny pri starostlivosti o chorého rodinného príslušníka

K napĺňaniu potrieb chorého rodinného príslušníka sú nevyhnutné finančné a materiálne zdroje, ale aj dostupnosť odbornej pomoci. Podľa respondentov sú k tomu nevyhnutné predovšetkým peniaze. Túto možnosť označilo 19% opýtaných, ďalej je to dostupnosť krátkodobých pobytov pre danú osobu – 15%, kvalifikovaná pomoc je nevyhnutná v 14%, poradenstvo – 9%, či neplatená pomoc dobrovoľníkov – 8%. Nepotrebnosť akejkoľvek pomoci uviedlo 10% opýtaných a k otázke sa nevyjadrilo 37%. (Graf 27)

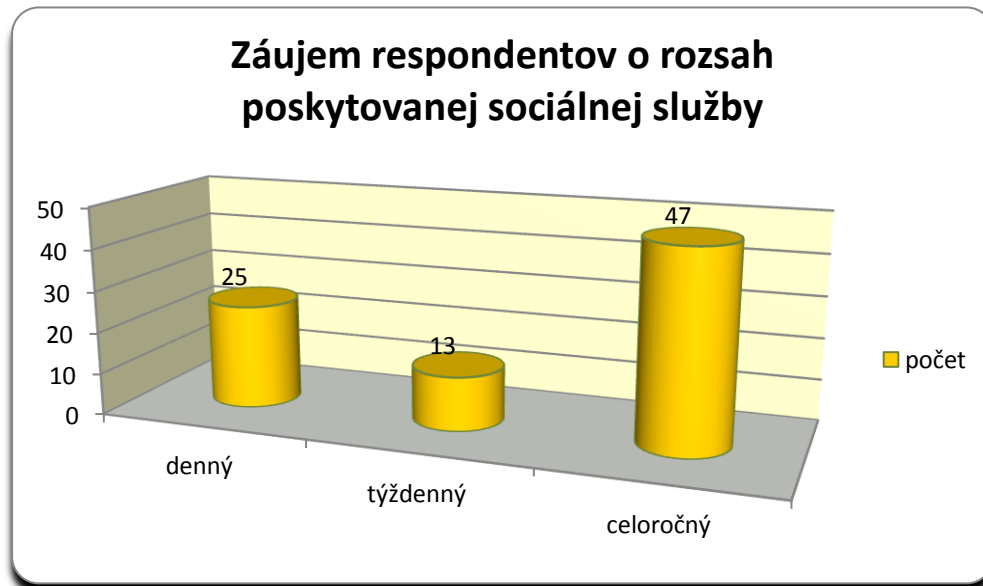
Graf 28 Chýbajúce sociálne služby z pohľadu respondentov v %

Vnímanie absencie sociálnych služieb v obci je dané potrebami jej obyvateľov. Z ponúkaných možností mohli občania zúčastnení prieskumu označiť aj viaceré. Najčastejšie bolo ako chýbajúca služba označované zariadenie pre seniorov – 69%, hneď za ním jedáleň – 28%, denný stacionár – 23%, absencia sociálnych bytov – 21%, donáška stravy – 20%, rehabilitačné stredisko – 19%, sociálne poradenstvo – 18%, zariadenia opatrovateľskej služby – 16%, či opatrovateľská služba samotná – 14%. V menšej miere občanom chýbajú práčovňa – 11%, prepravná služba – 10%, zariadenie núdzového bývania – 9%, domov sociálnych služieb –

7%, zariadenie podporovaného bývania – 6%, nízkoprahové denné centrum, krízové stredisko – po 3%, útulok, stredisko osobnej hygieny, zariadenie dočasnej starostlivosti o deti, sprievodcovská služba – všetky po 2% a nocľaháreň – 1%. K otázke sa nevyjadrilo osem respondentov a šesť označilo inú možnosť. (Graf 28)

Graf 29 Záujem respondentov o rozsah poskytovanej sociálnej služby

Sociálne služby môžu byť poskytované dennou formou, s týždennou starostlivosťou, či celoročným pobytom. Respondentom by najviac vyhovovala celoročná starostlivosť, keď tak označilo 47 osôb, dennú formu by uprednostnilo 25 opýtaných a týždenný pobyt 13 respondentov. (Graf 29)

Ako problém v oblasti poskytovania sociálnych služieb sa respondentom javili tieto skutočnosti:

Tabuľka 8 Problémy v poskytovaní sociálnych služieb

Problémy v poskytovaní soc. služieb	Počet respondentov
nedostatok finančných prostriedkov	10
nízka/slabá informovanosť	5
nedostatok soc. pracovníkov	3
chýbajú lekári	2
chýba zariadenie pre seniorov	2
nezáujem a neochota obce, neplnenie sľubov	2

Komunitný plán sociálnych služieb obce Lisková

Tabuľka 9 Miera spokojnosti respondentov s rôznymi aspektmi života v obci

Miera spokojnosti respondentov s aspektmi života v %	veľmi spokojní	čiastočne spokojní	čiastočne nespokojní	veľmi nespokojní	nevyjadrili sa
kvalita medziľudských vzťahov	8%	41%	17%	2%	32%
úroveň a kvalita bývania	20%	34%	8%	1%	38%
dostupnosť sociálnych bytov	2%	6%	6%	37%	49%
rovnosť šancí občanov (prístup k vzdelaniu, bývaniu, zamestnanosti)	3%	24%	16%	9%	48%
pracovné príležitosti v obci	2%	12%	20%	23%	45%
dostatok verejnej zelene, úprava prostredia	7%	44%	13%	2%	35%
dostupnosť verejnej dopravy	23%	34%	4%	2%	38%
úroveň bezpečnosti, ochrana osôb, majetku a verejného poriadku	6%	35%	18%	3%	38%
úroveň sociálnej starostlivosti	1%	23%	26%	7%	43%
možnosti kultúrneho vyžitia	5%	20%	25%	13%	38%
možnosti športového vyžitia	13%	30%	10%	2%	45%
kvalita a dostatok chodníkov	10%	39%	16%	1%	34%
intervaly odvozu komunálneho odpadu	44%	18%	2%	0%	36%
dostupnosť a kvalita zdravotnej starostlivosti	2%	16%	27%	24%	32%

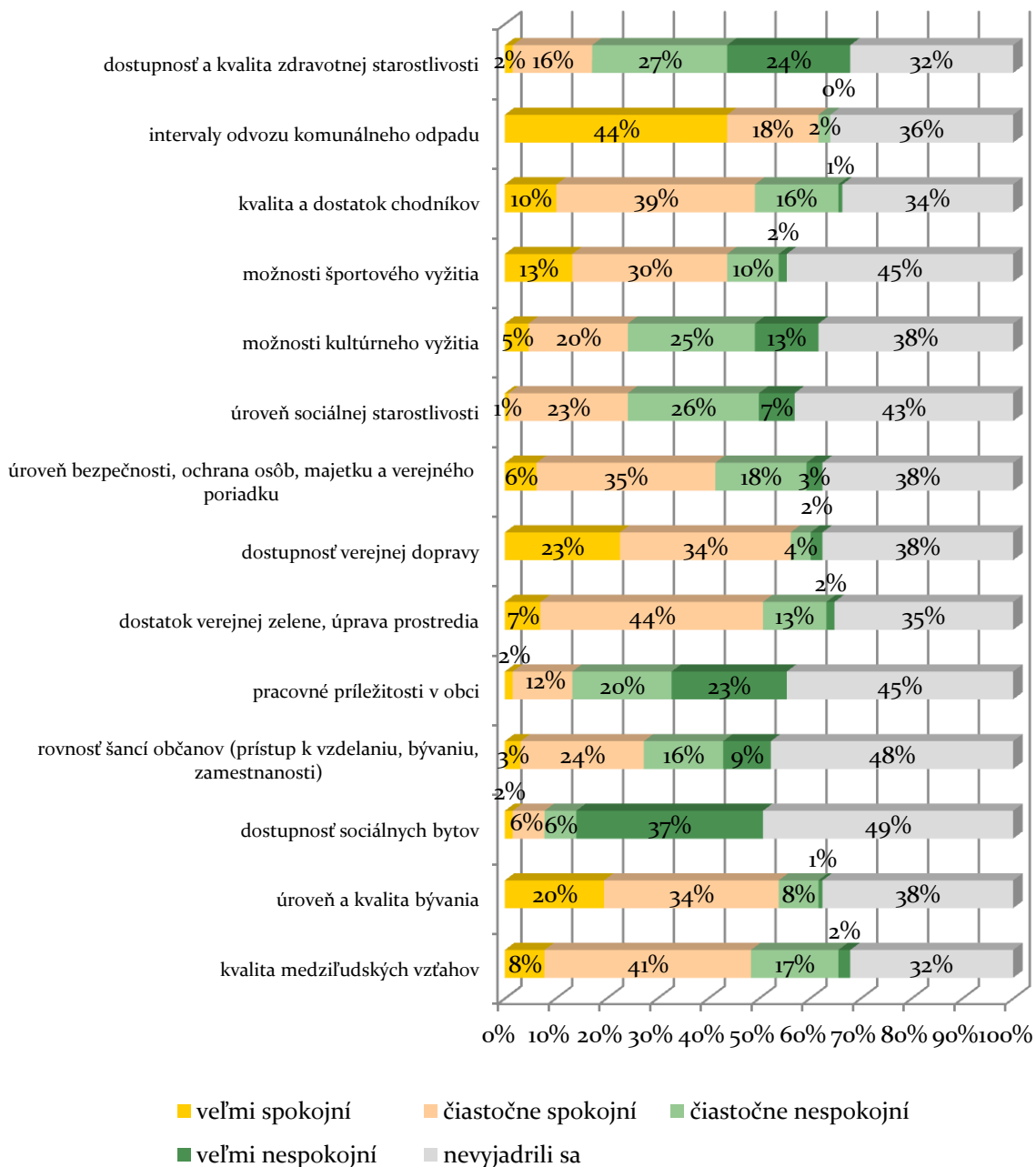
V tabuľke 9 je uvedená miera spokojnosti respondentov s rôznymi aspektmi života. Respondenti mali vyjadriť svoju spokojnosť stupňami: *veľmi spokojní*, *čiastočne spokojní*, *čiastočne nespokojní*, *veľmi nespokojní*. 27 respondentov sa nevyjadrilo ani k jednému z uvedených aspektov života a 45 sa vyjadrilo len k niektorým z nich. Pre lepšiu ilustráciu je miera spokojnosti s aspektmi života vyjadrená aj v grafe 30. **S kvalitou medziľudských vzťahov** je spokojných 49% respondentov, z toho 41% je čiastočne spokojných. Čiastočne nespokojných je 17% respondentov a 2% je veľmi nespokojných. **S úrovňou a kvalitou bývania** je spokojná viac ako polovica respondentov, z toho veľmi spokojných je 20% a ostatných 34% je čiastočne spokojných. Čiastočne nespokojných je 8% a veľmi nespokojných je 1%. Viac ako tretina respondentov sa k bývaniu nevyjadrila. **S dostupnosťou sociálnych bytov** v obci Lisková je veľmi

nespokojných 37% respondentov a 6% je čiastočne nespokojných. Len 8% respondentov je s dostupnosťou sociálnych bytov spokojných, z toho len 2% sú veľmi spokojní. Takmer polovica opýtaných sa k dostupnosti sociálnych bytov nevyjadrila. S **rovnosťou šancí občanov v prístupe k vzdelaniu, bývaniu a zamestnanosti** je čiastočne spokojných 24% respondentov, 16% je čiastočne nespokojných. Veľmi nespokojných je 9% a veľmi spokojné dokonca len 3% respondentov. Takisto ako k dostupnosti sociálnych bytov sa ani tu nevyjadrila takmer polovica respondentov. **Pracovné príležitosti** v obci vnímali respondenti negatívne. Čiastočne nespokojných je 20% opýtaných a 23 % dokonca veľmi nespokojných. Len 12% je čiastočne spokojných, veľmi spokojné sú 2% a 45% sa nevyjadrilo. Naopak **dostatok verejnej zelene a úprava prostredia** bol vnímaný pozitívne, kde je čiastočne spokojných až 44% respondentov a 7% je veľmi spokojných. Čiastočne nespokojných je 13% a veľmi nespokojné len 2% respondentov. 35% opýtaných sa nevyjadrilo. Tiež s **dostupnosťou verejnej dopravy** je spokojná viac ako polovica respondentov, z toho 23% je veľmi spokojných a 34% je čiastočne spokojných. 4% sú čiastočne nespokojné a veľmi nespokojné sú len 2% opýtaných. Viac ako tretina respondentov sa k dostupnosti verejnej dopravy nevyjadrila. S **úrovňou bezpečnosti, ochranou osôb a majetku a s úrovňou verejného poriadku** je veľmi spokojných 6% respondentov a 35% je čiastočne spokojných. 18% je čiastočne nespokojných a len 3% veľmi nespokojných, nevyjadrilo sa 38% opýtaných. S **úrovňou sociálnej starostlivosti** je spokojných 24% respondentov, z toho 23 % je čiastočne spokojných. Čiastočne nespokojných je 26% a 7% je veľmi nespokojných. 43% sa k úrovni sociálnej starostlivosti nevyjadrilo. Podobne respondenti vnímajú **možnosť kultúrneho vyžitia**, kde je spokojná štvrtina respondentov, z toho 5% je veľmi spokojných a 20% čiastočne spokojných. Čiastočne nespokojná je štvrtina respondentov a veľmi nespokojných je 13%. 38% respondentov sa k možnosti kultúrneho vyžitia nevyjadrila. Pozitívne sa obyvatelia obce vyjadrovali k **možnosti športového vyžitia**. 30% opýtaných je čiastočne spokojných a 13% dokonca veľmi spokojných. Čiastočne nespokojných je 10% a veľmi nespokojných len 2%. Takmer polovica opýtaných sa k možnosti športového vyžitia nevyjadrila. Svoju spokojnosť s **kvalitou a dostatkom chodníkov v obci** vyjadrilo až 49% respondentov, z toho 39% respondentov je čiastočne spokojných a 10% dokonca veľmi spokojných. Len 16% je čiastočne nespokojných a úplnú nespokojnosť vyjadrilo 1% opýtaných občanov. Tretina opýtaných sa v tejto možnosti nevyjadrila. Aj **intervaly odvozu komunálneho odpadu** hodnotili respondenti pozitívne (62%) Veľmi spokojných je 44% a čiastočne spokojných 18% respondentov. Čiastočne nespokojné sú len 2% z celkového počtu respondentov a veľmi nespokojný nie je ani jeden opýtaný. K odvozu komunálneho odpadu sa nevyjadrilo 36% respondentov. S **dostupnosťou a kvalitou zdravotnej starostlivosti** je nespokojná viac ako polovica respondentov - 27% čiastočne nespokojných a 24% veľmi nespokojných. 16% je čiastočne spokojných a len 2% sú veľmi spokojné. 32% respondentov sa k zdravotnej starostlivosti nevyjadrilo.

Miera spokojnosti respondentov s aspektami života v %

Graf 30 Miera spokojnosti respondentov s rôznymi aspektmi života v %

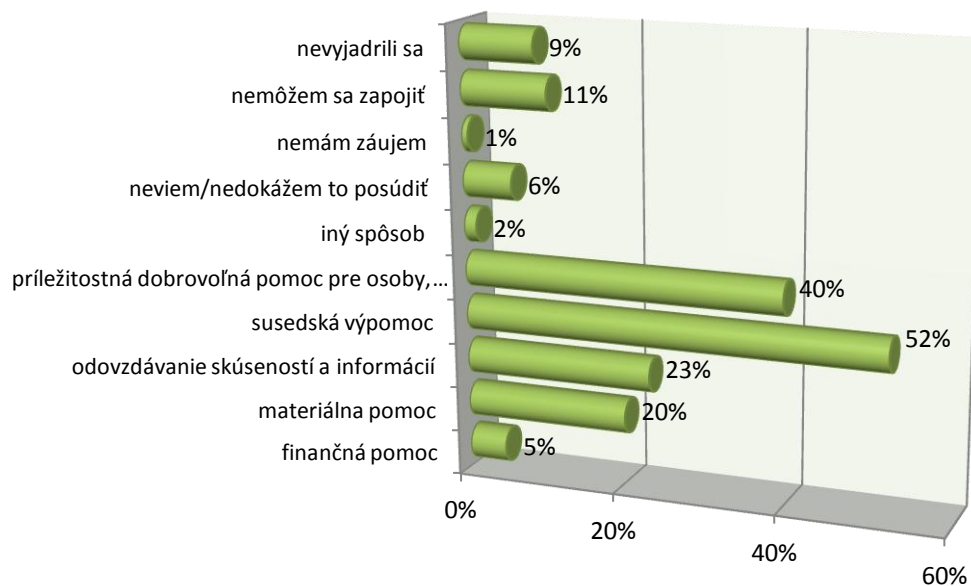
Komunitný plán sociálnych služieb obce Lisková

Na otázku „Čo by sa podľa Vás malo v najbližších rokoch vybudovať v mieste Vášho bydliska?“ odpovedali respondenti nasledovne:

Tabuľka 10 Záujem respondentov o vybudovanie infraštruktúry v obci

Záujem respondentov o vybudovanie infraštruktúry v obci	počet respondentov
zdravotné stredisko s lekármi	51
zariadenie pre seniorov, penzión, denný stacionár	33
sociálne a nájomné byty	11
kultúrny dom	3
novú ulicu	2
podchod pod železničnou traťou	2
zberňa bielizne a čistiareň	1

Forma pomoci, akú by mohli respondenti poskytnúť spoluobčanom v núdzi

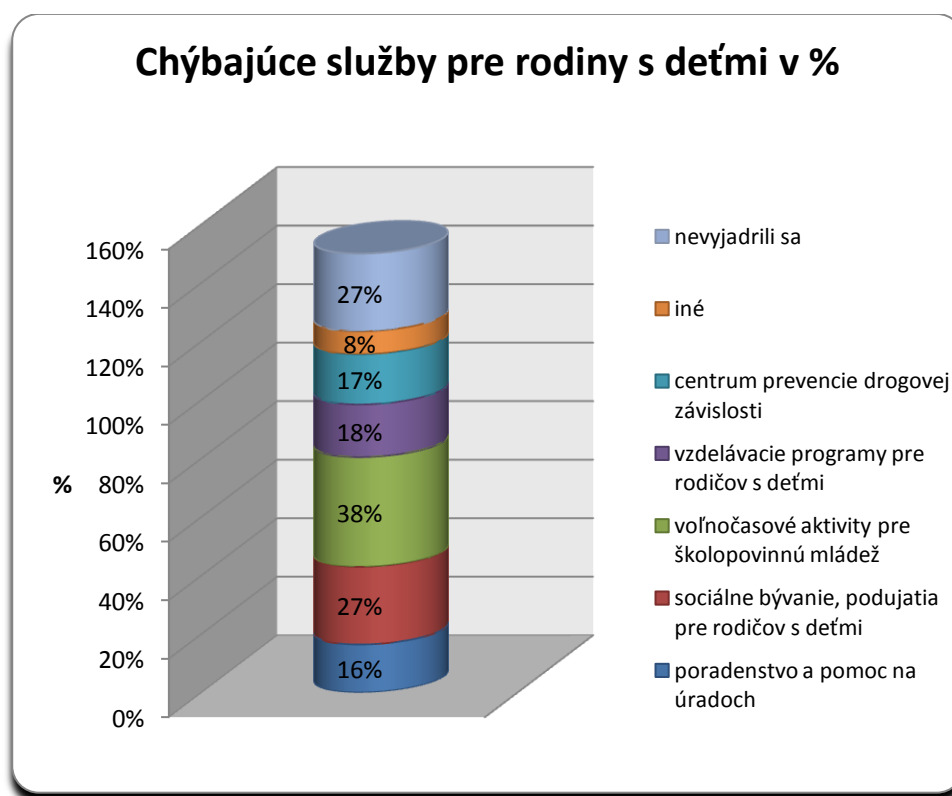

Graf 31 Forma pomoci, akú by mohli respondenti poskytnúť spoluobčanom v núdzi

Komunitný plán sociálnych služieb obce Lisková

Susedská výpomoc, materiálna, či finančná pomoc medzi občanmi v obci môžu do značnej miery pomôcť preklenúť nepriaznivú sociálnu situáciu odkázaných občanov. Respondenti by boli najčastejšie ochotní a schopní pomôcť spoluobčanom formou susedskej výpomoci – 52% a príležitostnou dobrovoľnou pomocou pre tých, ktorí to potrebujú – 40%. Odovzdať skúsenosti a cenné informácie by bolo schopných 23%. Materiálna pomoc bola ako forma pomoci označená v 20%, finančná pomoc v 5%. Iným spôsobom by pomohli 2% opýtaných, naopak vôbec by nepomohlo 1% respondentov. Situáciu nevie posúdiť 6% opýtaných. Z nešpecifikovaných dôvodov by sa do pomoci občanom v núdzi nemohlo zapojiť 11% občanov zúčastnených na prieskume. K otázke sa nevyjadrilo 9% ľudí. (Graf 31)

Graf 32 Chýbajúce služby pre rodiny s deťmi

Služby pre rodiny s deťmi sú dôležitou súčasťou napĺňania ich potrieb a zároveň istou formou prevencie pred nežiaducimi javmi. Najviac v obci podľa respondentov chýbajú voľnočasové aktivity pre školopovinnú mládež – 38% a sociálne bývanie, či podujatia pre rodiny – 27%. Vzdelávacie programy pre rodiny s deťmi boli označené v 18%, centrum prevencie drogových závislostí pokladá za dôležité 17% respondentov, pomoc na úradoch a poradenstvo 16%. Iné možnosti označilo 8% opýtaných a 27% sa k danej otázke nevyjadrilo. (Graf 32)

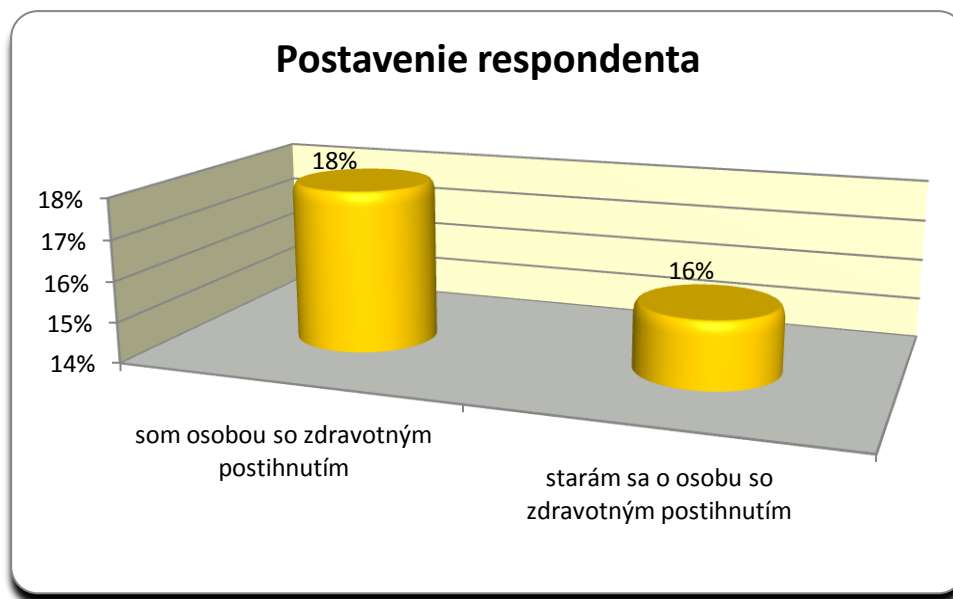

Komunitný plán sociálnych služieb obce Lisková

Otázka „Čo by pomohlo zlepšiť Váš život v obci?“ bola určená občanom zúčastnených prieskumu, ktorí sú v dôchodkovom veku. Uvádzali tieto odpovede:

Tabuľka 11 Zlepšenie života seniorov

Zlepšenie života seniorov	počet respondentov
zdravotné služby	9
zariadenie pre seniorov, hospic, denný stacionár	4
lekáreň	3
kultúrne a spoločenské akcie	3

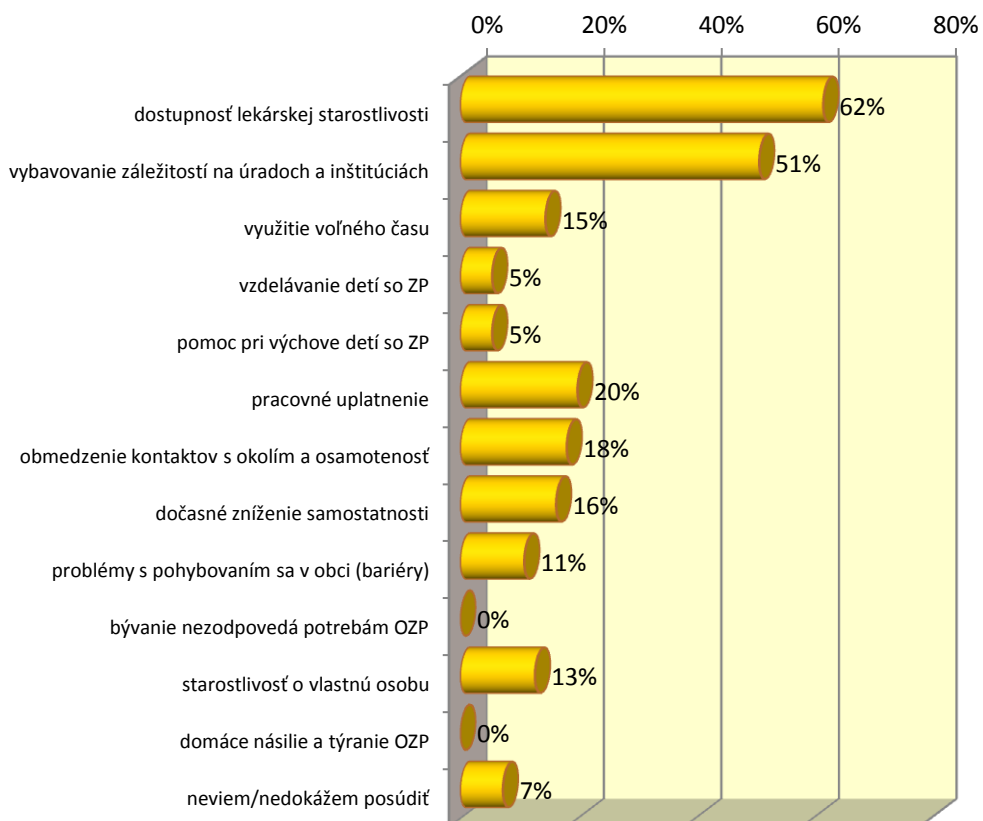

Graf 33 Postavenie respondenta

Prieskumu sa zúčastnilo 43 osôb, ktorí sú buď osobami so zdravotným postihnutím - 23, alebo sa o takúto osobu starajú – 20 (Graf 33). Tí odpovedali na otázky týkajúce sa problematiky osôb so zdravotným postihnutím a napĺňania ich potrieb smerom k lepšej kvalite života.

Problémy osôb so zdravotným postihnutím

Graf 34 Problémy osôb so zdravotným postihnutím

V otázke „Čo osobám so zdravotným postihnutím spôsobuje najväčšie problémy?“ (Graf 34) mohli respondenti uviesť aj viac možností. Ako najčastejšie problémy vnímali respondenti zlú dostupnosť lekárskej starostlivosti – 62% z nich, vybavovanie na úradoch – 51%, zhoršené pracovné uplatnenie – 20%, obmedzenie kontaktov s okolím a pocity osamelosti – 18%, dočasné zníženie samostatnosti – 16% a obmedzené možnosti trávenia voľného času – 15%. Medzi problémové oblasti patrí aj starostlivosť o seba podľa 13% odpovedí a problémy s bariérovosťou – 11%. Vzdelávanie a pomoc pri výchove detí so zdravotným postihnutím sme zaznamenali v 10 % odpovedí. Danú otázku nevedelo posúdiť 7% respondentov. V tabuľke 12 sú odpovede respondentov zaznamenané podľa cieľovej skupiny.

Komunitný plán sociálnych služieb obce Lisková

Tabuľka 12 Problémy osôb so zdravotným postihnutím

Problémy osôb so zdravotným postihnutím	starostlivosť o osobu so ZP	osoby so ZP	dôchodcovia	iní	spolu
dostupnosť lekárskej starostlivosti	20%	23%	18%	0%	62%
vybavovanie záležitostí na úradoch a inštitúciách	18%	18%	14%	0%	51%
využitie voľného času	4%	2%	7%	2%	15%
vzdelávanie detí so zdravotným postihnutím	2%	0%	4%	0%	5%
pomoc pri výchove detí so zdravotným postihnutím	0%	2%	4%	0%	5%
pracovné uplatnenie	4%	9%	5%	2%	20%
obmedzenie kontaktov s okolím a osamotenosť	5%	7%	4%	2%	18%
dočasné zníženie samostatnosti	4%	7%	4%	2%	16%
problémy s pohybovaním sa v obci (bariéry)	2%	5%	4%	0%	11%
bývanie nezodpovedá potrebám OZP	0%	0%	0%	0%	0%
starostlivosť o vlastnú osobu	7%	2%	4%	0%	13%
domáce násilie a týranie OZP	0%	0%	0%	0%	0%
neviem/nedokážem posúdiť	0%	5%	2%	0%	7%

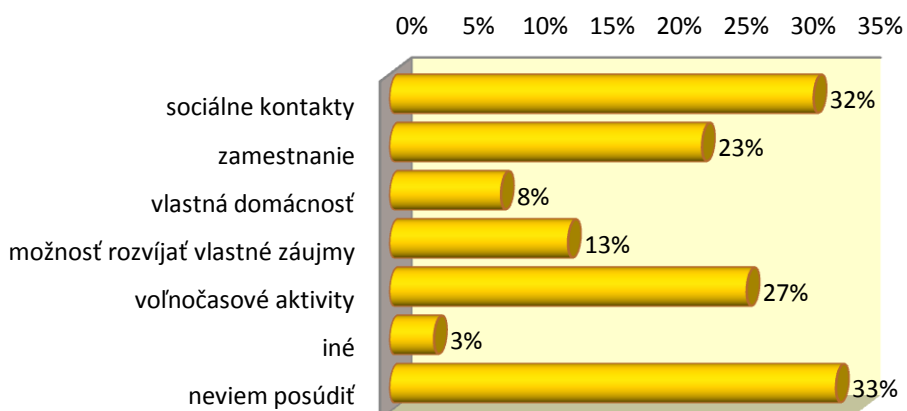
K možnostiam odstraňovania bariér zo života občanov so zdravotným postihnutím sa vyjadrili ôsmi respondenti. Uvádzali tieto možnosti:

Tabuľka 13 Odstraňovanie bariér zo života občanov so ZP

Odstraňovanie bariér zo života občanov so ZP	Počet respondentov
zdravotné stredisko	2
bezbariérové prístupy	2
podchod pod traťou	2
prepravná služba imobilným	2

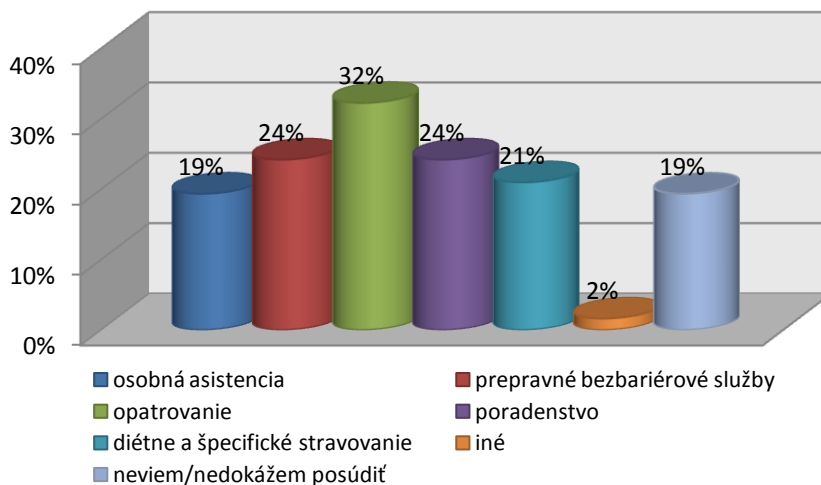
Potreby osôb so ZP k plnohodnotnému životu

Graf 35 Potreby osôb so ZP k plnohodnotnému životu

Najčastejšou potrebou k plnohodnotnému životu osôb so zdravotným postihnutím (Graf 35) podľa 62 respondentov, ktorí odpovedali na túto otázku je potreba sociálnych kontaktov – 32% a voľnočasové aktivity – 27%. Ďalej je vyzdvihovaná potreba zamestnania u 23% odpovedí, či možnosť rozvíjať svoje vlastné záujmy – 13%. Inú potrebu osôb so zdravotným postihnutím označili 3% respondentov, kde uviedli - nedostatok financií na lieky a stretnutia a 33% otázku nevedelo posúdiť.

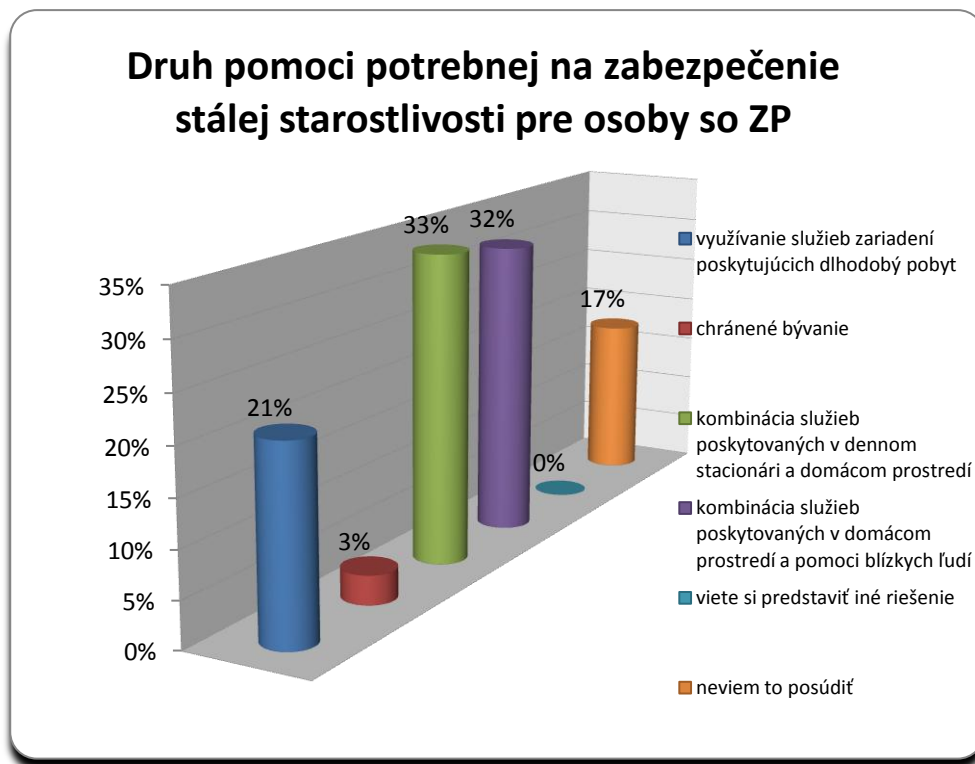
Chýbajúce sociálne služby pre osoby so ZP

Graf 36 Chýbajúce sociálne služby pre osoby so ZP

S problematikou potrieb osôb so zdravotným postihnutím úzko súvisí aj téma chýbajúcich sociálnych služieb. Na otázku o chýbajúcich sociálnych službách pre osoby so zdravotným postihnutím (Graf 36) odpovedalo 62 respondentov. Najviac absentujúcou službou podľa nich je opatrovanie – 32%, ďalej prepravné bezbariérové služby a poradenstvo – po 24%, diétne stravovanie – 21%, osobná asistencia – 19%. Inú možnosť uviedlo 1%, kde uviedli ako chýbajúcu službu - nákupy potravín a hygieny. Otázku nedokázalo posúdiť 19% opýtaných.

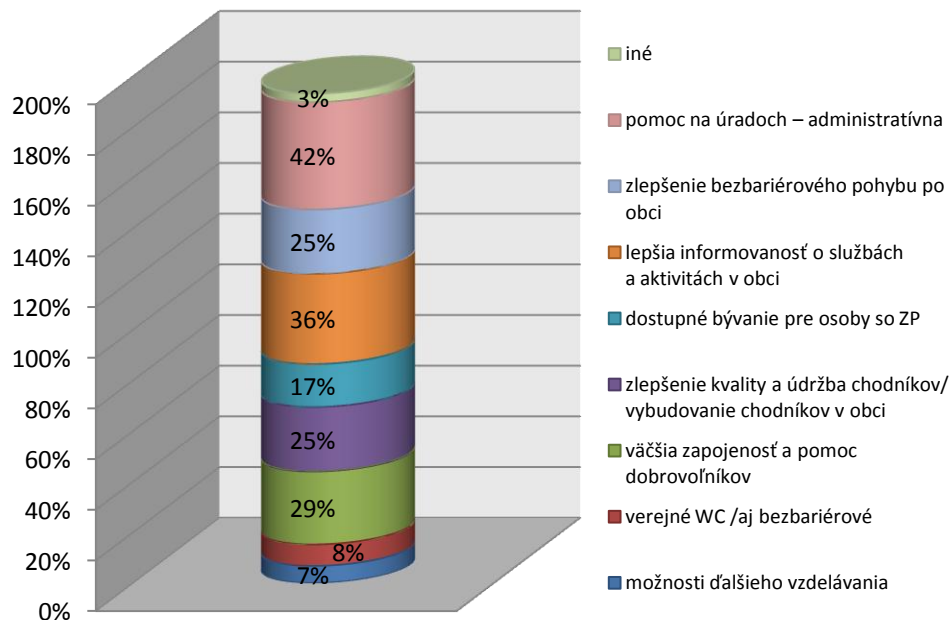

Graf 37 Druh pomoci potrebnej na zabezpečenie stálej starostlivosti pre osoby so ZP

Stála starostlivosť pre osoby so zdravotným postihnutím sa dá zabezpečiť podľa 33% odpovedí najmä kombináciou služieb poskytovaných v dennom stacionári a domácom prostredí a kombináciou služieb poskytovaných v domácom prostredí a s pomocou blízkych ľudí – 32%. Podľa 21% je pre starostlivosť osôb so zdravotným postihnutím potrebné využívanie služieb zariadení poskytujúcich dlhodobý pobyt a podľa 3% zabezpečenie stálej starostlivosti pre osoby so zdravotným postihnutím predpokladá využitie chráneného bývania. Problematiku nevedelo posúdiť 17% tých, ktorí na danú otázku odpovedali. (Graf 37)

Požiadavky pre všeobecné zlepšenie života občanov so ZP

Graf 38 Požiadavky pre všeobecné zlepšenie života občanov so ZP

Pre všeobecné zlepšenie podmienok života občanov so zdravotným postihnutím (Graf 38) je podľa 42% odpovedí potrebná najmä pomoc na úradoch, pri administratíve. Zlepšenie informovanosti sme zaznamenali v 36%, väčšiu angažovanosť a pomoc dobrovoľníkov v 29%. Po 25% odpovedí sme zaznamenali pri zlepšení stavu, resp. vybudovaní chodníkov v obci a pri zlepšení bezbariérovosti v obci. Dostupnosť bývania pre osoby so zdravotným postihnutím je dôležitá pre 17% opýtaných. Verejné WC, aj bezbariérové sme zaznamenali v 8% odpovedí, možnosti ďalšieho vzdelávania v 7%. Iná odpoveď bola zaznamenaná v 3%. v zdrav. zariadeniach a úradoch možnosť objednania na vybavenie a prevoz.

2.12 SWOT analýza

Analýza silných a slabých stránok sleduje súčasný stav z hľadiska vnútorných faktorov, odhaľuje, čo je v obci pozitívne a negatívne. Silnou stránkou obce sú jej prirodzené dispozície a akákoľvek konkurenčná výhoda. Slabou stránkou je to, čo obci chýba, alebo čo sa robí nedostatočne v porovnaní s inými.

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Aktívna organizácia Jednoty dôchodcov ✓ Aktívna organizácia združujúca občanov s civilizačnými chorobami ✓ Aktívna organizácia pre mládež - Združenie Saleziánskej mládeže DOMKA ✓ Obecný športový klub Lisková a jeho aktívne zložky ✓ Existencia dotačného Programu ochrany a podpory detí a mládeže ✓ Opatrovateľská služba zabezpečená cez Spišskú katolícku charitu ✓ Vybudovaná infraštruktúra v obci, revitalizácia – bezbariérové prístupy na miestnych komunikáciách aj do obchodov ✓ Zabezpečené stravovanie dôchodcov počas školského roku ✓ Veľký ľudský potenciál – riadiaci aj organizačný -pre sociálnu oblasť	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Chýbajú sociálne byty ✓ Chýbajú obecné pozemky pre IBV ✓ Problematické vysporiadanie súkromných pozemkov pre výstavbu rodinných domov ✓ Nedostatočná komunikácia medzi organizáciami – chýba koordinácia aktivít ✓ Chýba cyklotrasa a posilňovňa ✓ Málo detí v ZŠ ✓ Nezabezpečené stravovanie pre dôchodcov počas prázdnin ✓ Chýba zberňa šatstva a bielizne ✓ Apatia niektorých skupín obyvateľstva k verejnému životu ✓ Nedostatočne dostupná zdravotná starostlivosť - chýba geriatra, všeobecný lekár, stomatológ, ✓ Chýba denný stacionár, zariadenie soc. služieb do starších ✓ Nedostatočný počet kultúrnych a spoločenských podujatí pre starších ľudí
PRÍLEŽITOSTI	OHROZENIA
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Spolupráca so susednými obcami –pri zabezpečení sociálnych služieb ✓ Využitie existujúceho športového zariadenia na DSS ✓ Využitie zdrojov z EÚ na financovanie sociálnych projektov ✓ Fórum pre pomoc starším- národná sieť - monitoring starších ľudí	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Nedostatočná ústretovosť súkromných vlastníkov pri vysporiadaní pozemkov pre IBV ✓ Nedostatok finančných prostriedkov

3 STRATEGICKÁ ČASŤ

Vízia: *Lisková – obec poskytujúca pre občanov komplexné sociálne služby*

Cieľ: *Neustále rozvíjať širokú paletu sociálnych a zdravotných služieb poskytovaných v obci. Dbáť o ich dostupnosť, kvalitu a vzájomnú vyváženosť za účelom dosiahnutia dôstojných podmienok života všetkých kategórií obyvateľov obce.*

Opatrenia

Cieľová skupina – seniori a občania so ZP

OBLASŤ 1		SOCIÁLNE SLUŽBY	
PROBLÉM 1		NESPOKOJNOSŤ OBČANOV S DOTERAJŠOU PONUKOU SOCIÁLNYCH SLUŽIEB PRE SENIOROV A OBČANOV SO ZP	
CIEĽ 1		ROZŠÍRIŤ PONUKU SLUŽIEB PRE CIEĽOVÚ SKUPINU V SÚLADE S ICH POŽIADAVKAMI	
Opatrenie:	1.1 Vytvárať podmienky pre zvýšenie ponuky a kvality sociálnych služieb pri opodstatnených požiadavkách cieľovej skupiny		
Aktivity na splnenie opatrenia		Zodpovednosť	Zdroje
1.1.1	Prieskum pre reálne zistenie druhu a rozsahu potrieb v konkrétnej cieľovej skupine	obec a sociálna komisia	prvé tri aktivity bez nároku na zdroje, ostatné z OP Zamestnanosť a sociálna inklúzia, SFR, zdroje obce v spolupráci so susednými obcami
1.1.2	Prieskum sociálnych služieb poskytovaných v okolí		
1.1.3	Výber vhodných nehnuteľností a lokalít na výstavbu zariadení sociálnych služieb		
1.1.4	Výstavba denného stacionára pre seniorov		
1.1.5	Výstavba zariadenia sociálnych služieb pre seniorov a občanov so ZP		
1.1.6	Zabezpečenie poskytovania stravovania pre seniorov počas celého kalendárneho roka		

Komunitný plán sociálnych služieb obce Lisková

1.1.7	Zriadenie zberne šatstva a bielizne v obci		
Opatrenie:	<i>1.2 Vytvárať v obci podmienky pre zvýšenie účasti cieľovej skupiny na verejnom živote (kultúrne a spoločenské podujatia)</i>		
Aktivity na splnenie opatrenia		Zodpovednosť	Zdroje
1.2.1	Rozšírenie spektra činnosti záujmových združení podľa zistených požiadaviek cieľovej skupiny, vytvoriť vhodné priestory pre záujmovú činnosť a organizovať spoločné stretnutia so zástupcami obce	Zástupcovia záujmových združení, kultúrna komisia, obec	bez nároku na financie, prípadne dotačný program obce
1.2.2	Zvýšená spolupráca a koordinácia činnosti záujmových združení v záujme rozšírenia ponuky pre občanov a ich účasti na aktivitách združení		
OBLASŤ 2		ZDRAVOTNÁ STAROSTLIVOSŤ	
PROBLÉM 2		CHÝBAJÚCE ZLOŽKY ZDRAVOTNEJ STAROSTLIVOSTI	
CIEĽ 2		SPOKOJNOSŤ OBČANOV SO ZDRAVOTNOU STAROSTLIVOSŤOU NA ÚZEMÍ OBCE	
Opatrenie:	<i>2.1 Zabezpečovať komplexnú zdravotnú starostlivosť o starých ľudí a dlhodobo chorých</i>		
Aktivity na splnenie opatrenia		Zodpovednosť	Zdroje
2.1.1	Výber vhodných priestorov na zriadenie ambulancií podľa požiadaviek občanov a ich prenájom záujemcom o poskytovanie zdravotnej starostlivosti – všeobecný lekár, geriater, stomatológ	obec	obec, súkromné zdroje, štátne zdroje
2.1.2	Vytvoriť podmienky pre poskytovanie lekárnických služieb		
2.1.3	Zlepšenie úrovne poskytovania domácej ošetrovateľskej starostlivosti		
2.1.4	Rozšírenie jej služieb o poskytovanie rehabilitačných cvičení		

Cieľová skupina - Mladé rodiny s deťmi

OBLASŤ 3		STAROSTLIVOSŤ O MLADÝCH ĽUDÍ V OBCI	
PROBLÉM 3		ODCHOD MLADÝCH RODÍN S DEŤMI DO SUSEDNÝCH OBCÍ	
CIEĽ 3		PODPORIŤ DEMOGRAFICKÝ VÝVOJ V OBCI STAROSTLIVOSŤOU O MLADÝCH ĽUDÍ	
Opatrenie:	3.1 <i>Zamedziť odlivu mladých ľudí z obce podporou ich záujmu o výstavbu rodinných domov</i>		
Aktivity na splnenie opatrenia		Zodpovednosť	Zdroje
3.1.1	Vytváranie infraštruktúry na individuálnu bytovú výstavbu.	obec	obec
3.1.2	Výkup pozemkov obcou pre výstavbu nájomných bytov		
Opatrenie:	3.2 <i>Zvýšiť ponuku atraktívnych foriem využívania voľného času pre mladých ľudí v obci</i>		
Aktivity na splnenie opatrenia		Zodpovednosť	Zdroje
3.2.1	Vybudovanie zariadení na športové vyžitie mladých ľudí – cyklotrasa, posilňovňa	obec, aktivisti z radov cieľovej skupiny	obec, dotácie, nadačné programy, sponzori, zdroje EÚ
Opatrenie:	3.3 <i>Dosiahnuť naplnenie kapacity základnej školy</i>		
Aktivity na splnenie opatrenia		Zodpovednosť	Zdroje
3.3.1	Zvýšenie propagácie základnej školy v Liskovej medzi obyvateľmi obce Lisková a v susedných obciach	obec, materská a základná škola	obec, dotácie, škola sponzori
3.3.2	Rozšírenie ponuky atraktívnych foriem vzdelávania v ZŠ		

ZÁVER

Obec Lisková v súlade s § 83 ods. 5 zákona č. 448/2008 Z.z. o sociálnych službách v platnom znení spracovala komunitný plán sociálnych služieb. Proces komunitného plánovania sociálnych služieb bol metodicky zabezpečený Partnerstvom sociálnej inklúzie Liptov počas realizácie projektu „Partnerstvo – cesta, po ktorej nikto nekráča sám“ podporeného z Európskeho sociálneho fondu v rámci Operačného programu Zamestnanosť a sociálna inklúzia.

Komunitný plán sociálnych služieb obce Lisková je plánovacím dokumentom, ktorý slúži samospráve obce pre skvalitnenie poskytovaných ako aj plánovanie nových služieb podľa požiadaviek obyvateľov obce. Dokument schvaľuje obecné zastupiteľstvo, ktoré zodpovedá za jeho realizáciu a ktoré ho bude aj priebežne kontrolovať. Pretože sa jedná o otvorený dokument, bude možné komunitný plán aktualizovať, dopĺňať a rozširovať podľa meniacich sa podmienok v obci a meniacich sa sociálnych potrieb občanov, a to v spolupráci s komunitou tak, ako tomu bolo pri spracovaní jeho prvotnej verzie.

Komunitný plán sociálnych služieb obce Lisková na roky 2011 – 2016 schválilo Obecné zastupiteľstvo v Liskovej na svojom zasadnutí dňa 24.10.2011 uznesením č. 123.

*Ing. Jozef Murina
starosta obce*

PRÍLOHY

Príloha 1

Druhy sociálnej služby (výber podľa zákona č. 448/2008 Z.z. o sociálnych službách)

1. Zariadenia na zabezpečenie nevyhnutných podmienok na uspokojovanie základných životných potrieb

- a) **Nocľaháreň** – poskytuje fyzickej osobe ubytovanie na prenocovanie a sociálne poradenstvo; vytvára podmienky na vykonanie nevyhnutnej základnej hygieny a prípravu, výdaj stravy alebo potravín
- b) **Útulok** - poskytuje fyzickej osobe ubytovanie na určitý čas, sociálne poradenstvo a nevyhnutné ošatenie a obuv; vytvára podmienky na vykonanie nevyhnutnej základnej osobnej hygieny, prípravu, výdaj stravy alebo potravín, pranie, žehlenie a údržbu bielizne a šatstva, záujmovú činnosť
- c) **Domov na polceste** – poskytuje sociálne služby fyzickej osobe po skončení poskytovania sociálnej služby v zariadení, detskom domove a po prepustení z výkonu trestu. Poskytuje ubytovanie na určitý čas, sociálne poradenstvo, pomoc pri uplatňovaní svojich práv a pracovnú terapiu. Utvára podmienky na prípravu stravy, vykonávanie základnej osobnej hygieny, pranie, žehlenie a údržbu šatstva, záujmovú činnosť.
- d) **Nizkoprahové denné centrum** – poskytuje sa sociálna služba fyzickej osobe počas dňa bez ubytovania v rozsahu sociálneho poradenstva, pomoci pri uplatňovaní svojich práv a záujmov, nevyhnutného ošatenia a obuvi. Vytvára podmienky pre prípravu stravy, vykonávania základnej osobnej hygieny a záujmovú činnosť.
- e) **Zariadenie núdzového bývania** – poskytuje sa sociálna služba fyzickej osobe, na ktorej je páchané násilie, osamelej tehotnej žene alebo rodičovi s deťmi, alebo osamelému dôchodcovi, ktorí z vážnych dôvodov nemajú ubytovanie (živelná pohroma, požiar a pod.). V tomto zariadení sa poskytuje ubytovanie na určitý čas, sociálne poradenstvo, pomoc pri uplatňovaní svojich práv a zákonom chránených záujmov. Vytvára podmienky pre prípravu stravy, vykonávanie základnej osobnej hygieny, pranie, žehlenie a údržbu šatstva a záujmovú činnosť. V prípade ochrany osôb, na ktorých sa pácha násilie, je možné v tomto zariadení poskytovať utajenie miesta a anonymitu ubytovaného.

2. Sociálne služby na podporu rodiny s deťmi

- a) **Zariadenie dočasnej starostlivosti o deti** – poskytujú sa sociálne služby maloletému nezaopatrenému dieťaťu, ak sa rodič alebo iná fyzická osoba nemôže o dieťa starať. Poskytuje sa im sociálne poradenstvo, ubytovanie na určitý čas, stravovanie, upratovanie, pranie, žehlenie a údržba šatstva a zabezpečuje sa záujmová činnosť. Zároveň sa im poskytuje výchova, pomoc pri príprave na školské vyučovanie a sprievod.

- b) **Nízkoprahové denné centrum pre deti a rodinu** – poskytuje sa sociálna služba počas dňa fyzickej osobe alebo rodine, ktorá je ohrozená sociálnym vylúčením a má obmedzené schopnosti spoločensky sa začleniť alebo samostatne riešiť svoje problémy. Poskytuje sa im sociálne poradenstvo, pomoc pri uplatňovaní práv a zákonom chráneným záujmov a utvárajú sa podmienky pre záujmovú činnosť a poskytovanie nevyhnutného šatstva a obuvi.

3. Zriadenia pre fyzické osoby odkázané na pomoc inej fyzickej osoby a pre fyzické osoby, ktoré dovърšili dôchodkový vek

- a) **Zariadenie podporovaného bývania** – poskytujú sa sociálne služby fyzickej osobe, ktorá je za pomoci inej osoby a pod jej dohľadom schopná viesť samostatný život. Dohľad sa zabezpečuje pri samoobslužných úkonoch, úkonov starostlivosti o svoju domácnosť a pri základných sociálnych aktivitách. Okrem dohľadu sa poskytuje ubytovanie, sociálne poradenstvo a pomoc pri uplatňovaní práv. Zároveň sa utvárajú podmienky pre prípravu stravy a vykonáva sociálna rehabilitácia.
- b) **Zariadenie pre seniorov** – poskytuje sa ubytovanie, stravovanie, sociálne poradenstvo, sociálna rehabilitácia, ošetrovateľská starostlivosť, pomoc pri odkázanosti na pomoc inej osoby, upratovanie, pranie, žehlenie a údržba šatstva a osobné vybavenie. Utvárajú sa tiež podmienky pre úschovu cenných vecí a zabezpečuje sa záujmová činnosť.
- c) **Zariadenie opatrovateľskej služby** – poskytuje sa sociálna služba pre plnoletú fyzickú osobu na určitý čas, ak je táto odkázaná na pomoc iných. V zariadení sa poskytuje ubytovanie, stravovanie, sociálne poradenstvo, sociálna rehabilitácia, ošetrovateľská starostlivosť, pomoc pri odkázanosti na pomoc inej osoby, upratovanie, pranie, žehlenie a údržba šatstva a uschovávajú sa cenné veci.
- d) **Rehabilitačné stredisko** – poskytuje sa sociálna služba fyzickej osobe, ktorá je odkázaná na pomoc inej osoby, ktorá je slabozraká, nepočujúca alebo ťažko obojstranne nedoslýchavá. Poskytuje sa v zariadení ubytovanie, stravovanie, sociálna rehabilitácia, sociálne poradenstvo, pomoc pri odkázanosti na pomoc inej osoby, upratovanie, pranie, žehlenie a údržba šatstva. Pri poskytovaní pobytovej sociálnej služby sa ubytovanie poskytuje len na určitý čas. Ak sa poskytuje v zariadení ambulantná sociálna služba, zariadenie nie je povinné poskytovať ubytovanie, stravovanie, pranie a žehlenie.
- e) **Domov sociálnych služieb / DSS /** – poskytuje služby pre fyzické osoby s vysokým stupňom odkázanosti alebo osobe nevidiacej alebo prakticky nevidiacej. V zariadení sa poskytuje ubytovanie, stravovanie, sociálne poradenstvo, sociálna rehabilitácia, ošetrovateľská starostlivosť, pomoc pri odkázanosti na pomoc inej osoby, upratovanie, pranie, žehlenie a údržba šatstva, osobné vybavenie, vreckové pre deti. Zabezpečuje sa pracovná terapia a záujmová činnosť, utvárajú sa podmienky pre úschovu cenných vecí. Ak sa v domove sociálnych služieb poskytujú sociálne služby deťom, utvárajú sa v ňom aj podmienky na vzdelávanie a výchovu.

- f) **Špecializované zariadenie** – poskytuje sociálne služby fyzickým osobám s vysokým stupňom odkázanosti a s ťažkým zdravotným postihnutím. V zariadení sa poskytuje ubytovanie, stravovanie, sociálne poradenstvo, sociálna rehabilitácia, ošetrovateľská starostlivosť, pomoc pri odkázanosti na pomoc inej osoby, upratovanie, pranie, žehlenie a údržba šatstva, osobné vybavenie, vreckové pre deti. Zabezpečuje sa pracovná terapia a záujmová činnosť, utvárajú sa podmienky pre úschovu cenných vecí. Podmienky na vzdelávanie sa zabezpečujú v špecializovanom zariadení, ktoré poskytuje sociálne služby pre nepľnoleté osoby.
- g) **Denný stacionár** – poskytuje sa sociálna služba fyzickej osobe odkázanej na pomoc inej fyzickej osoby a len počas dňa. Poskytuje sa stravovanie, sociálna rehabilitácia, sociálne poradenstvo, pomoc pri odkázanosti na pomoc inej osoby a zabezpečuje sa pracovná terapia a záujmová činnosť. Sociálne poradenstvo sa poskytuje aj rodinným príslušníkom.
- h) **Opatrovateľská služba** – poskytuje sa fyzickej osobe, ktorá je odkázaná na pomoc inej osoby (stupeň odkázanosti II. a vyššie) a je odkázaná na pomoc pri samoobslužných činnostiach, pri starostlivosti o domácnosť a pri základných sociálnych aktivitách. Rozsah služby určuje v hodinách obec.
- i) **Prepravná služba** – poskytuje sa osobe s ťažkým zdravotným postihnutím, ktorá je odkázaná na individuálnu prepravu, čo sa preukazuje posudkom vydaným príslušným úradom práce, sociálnych vecí a rodiny. Prepravnú službu je možné poskytnúť aj osobe s nepriaznivým zdravotným stavom, čo sa preukazuje potvrdením poskytovateľa zdravotnej starostlivosti.
- j) **Sprievodcovská a predčítateľská služba** – sociálna služba pre osoby nevidiace a osoby s mentálnym postihnutím
- k) **Tlmočnická služba** – sociálna služba pre fyzické osoby nepočujúce alebo hluchoslepé.
- l) **Odláhčovacia služba** – sociálna služba poskytovaná fyzickej osobe, ktorá sa stará o osobu s ťažkým zdravotným postihnutím. Slúži na nevyhnutný odpočinok pre túto osobu, najviac 30 dní v kalendárnom roku a poskytuje sa na celé dni. Počas odláhčovacej služby je obec povinná zabezpečiť pre fyzickú osobu s ťažkým zdravotným postihnutím sociálnu službu podľa jej výberu v rozsahu najmenej 12 hodín denne.
- m) **Denné centrum** – poskytujú sa sociálne služby seniorom, osobám s ťažkým zdravotným postihnutím alebo nepriaznivým zdravotným stavom, rodičovi či starému rodičovi s dieťaťom v rozsahu sociálneho poradenstva a záujmovej činnosti počas dňa.
- n) **Integračné centrum** – poskytuje sa fyzickým osobám sociálne poradenstvo a rehabilitácia, pracovná terapia a záujmová činnosť.
- o) **Jedáleň** – stravovanie poskytované fyzickej osobe, ktorá nemá zabezpečené nevyhnutné životné podmienky, má ťažké zdravotné postihnutie alebo dovŕšila dôchodcovský vek. Sociálna služba sa môže poskytovať aj formou donášky stravy do domácnosti týmto osobám.

- p) **Práčovňa** – vytvárajú sa podmienky na pranie, žehlenia a údržbu bielizne a šatstva fyzickej osobe, ktorá nemá zabezpečené nevyhnutné životné podmienky, má ťažké zdravotné postihnutie alebo dovŕšila dôchodcovský vek.
- q) **Stredisko osobnej hygieny** - vytvárajú sa podmienky na vykonávanie nevyhnutnej základnej osobnej hygieny fyzickej osobe, ktorá nemá zabezpečené nevyhnutné životné podmienky, má ťažké zdravotné postihnutie alebo dovŕšila dôchodcovský vek

5. Zloženie domácnosti

- a) viacgeneračná domácnosť (deti, rodičia, starí rodičia), uveďte počet detí do 15 rokov
b) jeden rodič s dieťaťom/deťmi - uveďte počet detí do 15 rokov
c) obaja rodičia s dieťaťom/deťmi) - uveďte počet detí do 15 rokov
d) jednotlivec

6. Hodnotenie životnej úrovne domácnosti

- a) veľmi dobrá   b) skôr dobrá   c) skôr zlá
d) veľmi zlá   d) neviem posúdiť

7. Ako dlho žijete v obci?

- a) menej ako 2 roky   b) do 10 rokov   c) do 20 rokov
d) do 30 rokov   e) viac ako 30 rokov

8. Zapájate sa do života obce?

- a) áno   b) nie

9. Ak ste odpovedali áno, uveďte ako

_____

10. 1. Označte všetky sociálne služby, ktoré v súčasnej dobe využívate? (uveďte všetky odpovede, ktoré sa Vás týkajú)

- a) opatrovateľská služba   b) prepravná služba
c) služba asistenta   d) denný stacionár pre dospelých
e) denný stacionár pre deti so ZP   f) domov sociálnych služieb,
g) zariadenie pre seniorov   h) zariadenie opatrovateľskej služby,
i) sociálno-právne poradenstvo   j) nevyužívam
k) iné, uveďte _____

10.2 Tieto služby využívate ako :

- a) senior   b) občan so ZP
c) rodič dieťaťa so ZP   d) človek dlhodobo chorý
e) človek v nepriaznivej životnej situácii   f) rodič s malými deťmi

11. Ako ste spokojný s poskytovaním soc. služieb v obci?

- a) veľmi spokojná/ý   b) skôr spokojná/ý
c) skôr nespokojná/ý   d) veľmi nespokojná/ý

12. Máte dostatočné informácie o poskytovaní sociálnych služieb v obci?

- a) áno   b) nie
c) nezaujímam ma to   d) neviem to posúdiť

13. Ak ste v predchádzajúcej otázke odpovedali áno, odkiaľ máte informácie o poskytovaných sociálnych službách v obci?

- a) pracovníci obecného úradu   b) lekár
c) rodina a známi   d) z letákov
e) z webstránky obce   f) od organizácií, ktoré tieto služby poskytujú
g) v kostole   h) iné _____

14. Uvažujete o tom, že by ste niektorú zo sociálnych služieb v blízkej budúcnosti (do 10 rokov) využili pre seba alebo pre svojich blízkych ?

- a) áno, sám pre seba   b) áno, pre svojich blízkych
c) nie, neuvažujem o tom   d) neviem to posúdiť

15. Ktorá z nasledujúcich skupín našich občanov, podľa Vás, potrebuje vo Vašej obci najväčšiu pozornosť? (môžete uviesť aj viac možností)

- a) rodiny s malými deťmi
b) rodiny s deťmi so zdravotným postihnutím
c) osoby so zdravotným postihnutím
d) seniori
e) nezamestnaní
f) osoby ohrozené rôznou závislosťou (drogy, alkohol...)
g) osoby v prechodne nepriaznivej sociálnej situácii
h) osoby z marginalizovaných rómskych komunití
i) iní, _____
uveďte _____

16. Ako by ste postupovali v prípade trvalého zdravotného postihnutia (dlhodobej choroby, staroby so stratou sebastačnosti) člena Vašej rodiny ?

- a) vyhľadáte pomoc inštitúcií s trvalou starostlivosťou (domov dôchodcov, domov s opatrovateľskou službou, ústavy)
- b) využil by som služby poskytované v domácom prostredí (opatrovateľská služba, osobný asistent a iné)
- c) snažil by som sa zaistiť pomoc sám/ s pomocou blízkych
- d) neviem
- e) iné, uveďte _____

17. Ak sa Vaša rodina o niekoho dlhodobo stará, čo by najviac prispelo k lepšiemu zabezpečeniu starostlivosti?

- a) peniaze
- b) poradenstvo
- c) pomoc dobrovoľníkov- neplatená forma
- d) pomoc kvalifikovanej opatrovateľky, asistenta – platená forma
- e) zaistenie krátkodobých pobytov pre danú osobu mimo rodinu
- f) iné, uveďte _____
- g) nič nepotrebuje

18. Ktoré sociálne služby Vám v obci chýbajú? (môžete uviesť aj viac možností)

- a) sociálne byty (pre sociálne odkázaných)
- b) zariadenie podporovaného bývania (ubytovanie s dohľadom pre občanov so ZP)
- c) zariadenie núdzového bývania (dočasné riešenie bývania pre občana v krízovej situácii)
- d) zariadenie pre seniorov (bývalé domovy/penzióny pre dôchodcov)
- e) zariadenia opatrovateľskej služby (poskytnutie opatrovateľskej služby s ubytovaním na určitú dobu)
- f) denný stacionár (denný pobyt osôb odkázaných na pomoc iných)
- g) nízkoprahové denné centrum (pre uspokojenie najzákladnejších ľudských potrieb formou denného pobytu)
- h) útulok (ubytovanie na určitý čas)
- i) nocľaháreň (prenocovanie pre osoby bez prístrešia)
- j) domov na pol ceste (ubytovanie na určitý čas po skončení výkonu trestu

alebo starostlivosti v detskom domove)

- k) jedáleň (poskytovanie odberu stravy pre sociálne odkázaných)
- l) donáška stravy
- m) práčovňa
- n) stredisko osobnej hygieny
- o) krízové stredisko (zabezpečenie bývania a starostlivosti pre občana v krízovej situácii)
- p) integračné centrum (denné centrum napr. pre bezdomovcov)
- q) rehabilitačné stredisko (sociálna rehabilitácia a sociálne poradenstvo...)
- r) domov sociálnych služieb (pobytové zariadenie pre deti a dospelých so ZP odkázaných na pomoc iných)
- s) zariadenie dočasnej starostlivosti o deti (bývalý detský domov)
- t) opatrovateľská služba
- u) prepravná služba
- v) sprievodcovská služba
- w) sociálne poradenstvo
- x) iné, uveďte _____
aké

19. Aký rozsah poskytovanej sociálnej služby by Vám vyhovoval najviac?

- a) denný
- b) týždenný
- c) celoročný

20. V čom vidíte, podľa Vás, problémy v poskytovaní sociálnych služieb v obci?

---

21. Uveďte, prosím, do akej miery ste spokojný/á s nasledovnými aspektmi života ?

(vyjadrite svoju spokojnosť číslom od 1-4 pri (1 – veľmi spokojný, 2 – čiastočne spokojný, 3 – čiastočne nespokojný, 4 - veľmi nespokojný)

- a) kvalita medziľudských vzťahov
- b) úroveň a kvalita bývania
- c) dostupnosť sociálnych bytov
- d) rovnosť šancí občanov (prístup k vzdelaniu, bývaniu, zamestnanosť)
- e) pracovné príležitosti v obci
- f) dostatok verejnej zelene, úprava prostredia obce
- g) dostupnosť verejnej dopravy

- h) úroveň bezpečnosti, ochrana osôb, majetku a verejného poriadku
- i) úroveň sociálnej starostlivosti
- j) možnosti kultúrneho vyžitia
- k) možnosti športového vyžitia
- l) kvalita a dostatok chodníkov
- m) intervaly odvozu komunálneho odpadu
- n) dostupnosť a kvalita zdravotnej starostlivosti

22. Čo by sa podľa Vás malo v najbližších rokoch vybudovať v mieste Vášho bydliska v najbližších rokoch?

23. Akú formu pomoci by ste Vy osobne mohli poskytnúť spoluobčanom v núdzi? (môžete uviesť aj viac možností)

- a) finančná pomoc
- b) materiálna pomoc
- c) odovzdávanie skúseností a informácií
- d) susedská výpomoc
- e) príležitostná dobrovoľná pomoc pre osoby, ktoré to potrebujú
- f) iný spôsob _____
- g) neviem/nedokážem to posúdiť
- h) nemám záujem
- i) nemôžem sa zapojiť

24. Čo podľa Vás chýba v našej obci pre rodiny s deťmi? (môžete uviesť aj viac možností)

- a) poradenstvo a pomoc na úradoch
- b) sociálne bývanie, podujatia pre rodičov s deťmi
- c) voľnočasové aktivity pre školopovinnú mládež
- d) vzdelávacie programy pre rodičov s deťmi
- e) centrum prevencie drogovej závislosti
- f) iné _____

25. V prípade, ak ste senior, uveďte čo by pomohlo zlepšiť Váš život v obci?

Nasledujúce otázky prosíme vyplniť v prípade, ak ste osoba so zdravotným postihnutím alebo sa o takúto osobu staráte

26. Postavenie respondenta

- a) som osobou so zdravotným postihnutím
- b) starám sa osobu so zdravotným postihnutím

27. Čo osobám so ZP spôsobuje najväčšie problémy? (môžete uviesť aj viac možností)

- a) dostupnosť lekárskej starostlivosti
- b) vybavovanie záležitostí na úradoch a inštitúciách
- c) využitie voľného času
- d) vzdelávanie detí so zdravotným postihnutím
- e) výchova detí so zdravotným postihnutím
- f) pracovné uplatnenie
- g) obmedzenie kontaktov s okolím a osamotenosť
- h) dočasné zníženie samostatnosti
- i) problémy s pohybovaním sa v meste (bariéry)
- j) bývanie nezodpovedá potrebám OZP
- k) starostlivosť o vlastnú osobu
- l) domáce násilie a týranie OZP
- m) neviem/nedokážem posúdiť

28. Čo by pomohlo pri odstraňovaní bariér v živote občanov so zdravotným postihnutím vo Vašej obci?

29. Aké sociálne služby osobám so ZP najviac chýbajú? (môžete uviesť aj viac možností)

- a) osobná asistencia
- b) prepravné bezbariérové služby
- c) opatrovanie
- d) poradenstvo
- e) diétne a špecifické stravovanie
- f) iné, uveďte _____
- g) neviem/nedokážem posúdiť

30. Čo chýba osobám so ZP k plnohodnotnému životu ? (môžete uviesť aj viac možností)

- a) sociálne kontakty
- b) zamestnanie
- c) vlastná domácnosť
- d) možnosť rozvíjať vlastné záujmy
- e) voľnočasové aktivity
- f) iné, uveďte _____
- g) neviem posúdiť

31. Akú pomoc by ste využili v prípade, že by ste potrebovali zabezpečiť stálu starostlivosť pre osobu so ZP?

- a) využívanie služieb zariadení poskytujúcich dlhodobý pobyt
- b) chránené bývanie
- c) kombinácia služieb poskytovaných v dennom stacionári a domácom prostredí

- d) kombinácia služieb poskytovaných v domácom prostredí a pomoci blízkych ľudí
- e) viete si predstaviť iné riešenie, uveďte aké _____
- f) neviem to posúdiť

32. Čo by prispelo k všeobecnému zlepšeniu života občanov so ZP? (môžete uviesť aj viac možností)

- a) možnosti ďalšieho vzdelávania
- b) verejné WC /aj bezbariérové
- c) väčšia zapojenosť a pomoc dobrovoľníkov
- d) zlepšenie kvality a údržba chodníkov/vybudovanie chodníkov v obci
- e) dostupné bývanie pre osoby so ZP
- f) lepšia informovanosť o službách a aktivitách v obci
- g) zlepšenie bezbariérového pohybu po obci
- h) pomoc na úradoch – administratívna
- i) iné , uveďte _____